

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 1. jūnijā
(OR. en)

9615/18

Starpiestāžu lieta:
2018/0212 (COD)

ECOFIN 553
UEM 226
CADREFIN 63
CODEC 939
IA 169

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 31. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 387 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijas izveidi

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 387 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 387 *final*

Briselē, 31.5.2018
COM(2018) 387 final

2018/0212 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijas izveidi

{SEC(2018) 277 final} - {SWD(2018) 297 final} - {SWD(2018) 298 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Savā 2017. gada runā par stāvokli Savienībā un tai pievienotajā nodomu vēstulē priekšsēdētājs Junkers paziņoja par Komisijas nodomu iesniegt konkrētus priekšlikumus īpaša eurozonas budžeta posteņa izveidei ES budžetā, kas citu starpā nodrošina stabilizācijas funkciju. Ideja tika sīkāk izklāstīta Komisijas paziņojumā par jauniem budžeta instrumentiem stabilai eurozonai Savienības sistēmas ietvaros, kas ir daļa no iniciatīvu paketes, kuru mērķis ir padziļināt Eiropas ekonomisko un monetāro savienību¹. Šīs paketes pamatā ir jo īpaši piecu priekšsēdētāju 2015. gada 22. jūnija Ziņojums par Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu² un Komisijas 2017. gada 31. maija Pārdomu dokuments par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu³.

Ekonomiskās un monetārās savienības (“EMS”) padziļināšana un ES publisko finanšu modernizācija ir galvenie virzieni diskusijās par Eiropas nākotni, kas aizsākās ar Komisijas 2017. gada 1. marta balto grāmatu⁴. Tas tika atkārtoti uzsvērts 2017. gada 28. jūnija Pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni⁵. Pašreizējos apstākļos paveras iespējas ierosināt konkrētus tālredzīgus priekšlikumus gan par EMS nākotni, gan arī par to, kā turpmākās ES publiskās finanses var palīdzēt reaģēt uz konstatētajām problēmām.

Eiropas pievienotā vērtība ir centrālais temats diskusijās par Eiropas publiskajām finansēm. ES resursi būtu jāizmanto, lai finansētu Eiropas sabiedriskos labumus. Tādi labumi nāk par labu ES kopumā, un tos nevar efektīvi nodrošināt neviena no dalībvalstīm viena pati. Saskaņā ar subsidiaritātes principu un proporcionālītātes principu ES būtu jārīkojas, ja tā piedāvā labāku atdevi no katra nodokļu maksātāja euro salīdzinājumā ar rīcību, kas veikta valstu, reģionālā vai vietējā līmenī vien.

No EMS padziļināšanas labumu gūs gan eurozona, gan ES kopumā. Integrētāka un efektīvāka eurozona radīs papildu stabilitāti un labklājību visā ES, tajā pašā laikā nodrošinot, ka Eiropas ekonomikas ietekme tiek ņemta vērā pasaules mērogā. Stabilizācijas funkcijas, kas ir viens no Komisijas paziņojumā izklāstītajiem jaunajiem budžeta instrumentiem, mērķis ir risināt dažas konkrētas eurozonas dalībvalstu vajadzības un arī to dalībvalstu vajadzības, kuras ir ceļā uz eurozonu un kuras piedalās LESD 140. panta 1. punktā minētajā valūtas kursa mehānismā, vienlaikus paturot prātā viņu kā ES dalībvalstu vajadzības un gaidas plašākā mērogā. To mērķis ir arī maksimāli palielināt sinerģiju starp pašreizējiem un nākotnes instrumentiem, ar kuriem Komisija nāks klajā 2018. gada maijā un kuri būs daļa no Komisijas priekšlikumiem ES daudzgadu finanšu shēmai laikposmam pēc 2020. gada.

Ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanai nepieciešama atsevišķu dalībvalstu apņēmīga rīcība un pienācīgs atbalsts no ES budžeta un politikas koordinēšanas instrumentiem. Šī stabilizācijas funkciju izveide ir viena no idejām par to, kā labāk izmantot ES budžetu, lai stiprinātu mūsu savstarpēji atkarīgo valstu ekonomiku noturību un tādējādi

¹ COM(2017) 822 final, 2018. gada 6. decembris.

² Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana, Žana Kloda Junkera ciešā sadarbībā ar Donaldu Tusku, Jerūnu Deiselblūmu, Mario Dragi un Martinu Šulcu sagatavotais ziņojums, 2015. gada 22. jūnijs.

³ COM(2017) 358, 2017. gada 28. jūnijs.

⁴ COM(2017) 2025, 2017. gada 1. marts.

⁵ COM(2017) 358, 2017. gada 28. jūnijs.

veicinātu ekonomisko un sociālo kohēziju. Progress, ko eurozonas valstis un ārpus tās esošās valstis ir panākušas reformu īstenošanā un attīstībā, nāks par labu visiem.

Saskaņā ar Finanšu regulā izklāstītajiem nosacījumiem ES ir pilnvarota aizņemties un aizdot, lai sniegtu finansiālo palīdzību. Tas jo īpaši attiecas uz to aizdevumu pārvaldību, kas paredzēti maksājumu bilances mehānismā, kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, gadījumos, kad tām ir grūtības saistībā ar to maksājumu bilanci. Tāpat tas attiecas arī uz aizdevumiem, kas izsniegti Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma ietvaros. Tā kā iegūtie līdzekļi un attiecīgie aizdevumi ir kompensējošas darbības, tie tieši neietekmē ES budžetu, ja vien saņēmējas dalībvalstis pilda savus pienākumus.

Lai gan ar ES budžetu vienmēr tika veicināta sociālās un ekonomiskās konverģences palielināšana un pēdējos gados tika palielināts ES līmenī pieejamo aizdevumu potenciāls, lai reaģētu uz ārkārtējiem apstākļiem, makroekonomiskā stabilizācija līdz šim vēl nav bijis skaidri definēts ES budžeta mērķis. Finanšu krīzes laikā gūtā pieredze arī parādīja, ka ES publisko finanšu struktūra un tvērums vēl ne pilnīgi atbilst ekonomiskās un monetārās savienības īpašajām vajadzībām — ne attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm, ne arī attiecībā uz tām, kuras ir ceļā uz eurozonu.

Eurozonas dalībvalstu atbalstam būtu jāizveido stabilizācijas funkcija, lai labāk reaģētu uz strauji mainīgajiem ekonomikas apstākļiem un stabilizētu to ekonomiku lielu asimetrisku satricinājumu gadījumā. Tā rezultātā, ka vienotās valūtas zonā tika vienādotā monetārā politika, ir mainījušies eurozonas dalībvalstu rīcībā esošie makroekonomiskās politikas instrumenti. Lai gan katra valsts ir atšķirīga un ekonomikas lielums un struktūra ietekmē varbūtību, ka valsts tiks pakļauta satricinājumiem, krīze ir izgaismojusi, cik ierobežoti ir atsevišķu eurozonas dalībvalstu rīcībā esošie līdzekļi lielu asimetrisku satricinājumu ietekmes absorbēšanai, un dažas valstis zaudēja piekļuvi tirgiem, kas nepieciešama, lai sevi pašfinansētu. Tādēļ vairākos gadījumos bija vērojama ietilpums lejupslīde un negatīva ietekme uz citām dalībvalstīm.

Ņemot to vērā un ar nosacījumu, ka dalībvalstis panāk vienošanos, ir iespējas izstrādāt kopīgus budžeta instrumentus ES līmenī, kas var sekmēt eurozonas stabilitāti un arī nākt par labu ES kopumā. Lai nodrošinātu to veiksmīgu darbību un efektivitāti, kā arī lai maksimāli palielinātu to lietderību nodokļu maksātājiem, šiem instrumentiem ir jābūt izstrādātiem, nodrošinot pilnīgu sinerģiju ar citiem budžeta instrumentiem plašākā Savienības satvarā. Turklāt turpmāk Eiropas Stabilizācijas mehānisms (“ESM”) vai tā tiesību pārņēmējs — Eiropas Monetārais fonds — varētu uzņemties lomu, lai atbalstītu makroekonomisko stabilizāciju, ja to vēlas eurozonas dalībvalstis, kas ir tā akcionāri.

Ierosinātā regula par Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijas (“EISF”) izveidi ir viena no Komisijas paziņojuma “Jauni budžeta instrumenti stabilai eurozonai Savienības sistēmas ietvaros”⁶ iniciatīvām, ar ko īsteno uzaicinājumu izveidot stabilizācijas funkciju, kas palīdzētu mazināt asimetrisku satricinājumu ietekmi un novērst negatīvas ietekmes risku. Stabilizācijas funkcija ir paredzēta eurozonas dalībvalstīm, un tai vajadzētu būt pieejamai arī citām dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, kuras pēc tam, kad VKM II dalībnieces pieņēmušas pozitīvu lēmumu, piedalās valūtas kursa mehānismā II.

Šī iniciatīva ir sagatavota kā priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (“LESD”) 175. panta 3. punktu. LESD 175. panta 3.

⁶ COM(2017) 822 final, 2018. gada 6. decembris.

punkts ļauj izveidot instrumentu, kas kohēzijas stiprināšanas nolūkā atbalsta attiecināmās publiskās investīcijas dalībvalstīs, kuras saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu. Šī darbība ir nepieciešama ārpus struktūrfondiem, kas neparedz īpašu instrumentu makroekonomiskās stabilizācijas atbalstam, saglabājot publiskās investīcijas lielu asimetrisku satricinājumu gadījumā, un tā neskar pasākumus, par kuriem pieņem lēmumus citu Savienības politikas jomu satvarā.

Dalībvalstis ir ieinteresētas sasniegt un uzturēt augstu kvalitāti savās publisko investīciju pārvaldības sistēmās un praksē. Tāpēc priekšlikumu papildina pielikums, kurā noteikta metodika un kritēriji šādu publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses novērtēšanai, kas nepieciešama, lai noteiktu, kur tās jāpastiprina, lai palielinātu ietekmi, ko rada publiskās investīcijas un iespējama atbalsta saskaņā ar ierosināto instrumentu.

Saskaņā ar šodienas priekšlikumu Komisija ir pilnvarota piešķirt finansiālu palīdzību dalībvalstīm, kuras saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu, slēdzot līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos vai ar finanšu jomas subjektiem, ar mērķi tālākaizdot šādus līdzekļus attiecīgās dalībvalsts atbalstam un saglabāt attiecināmās publiskās investīcijas. Turklāt ir paredzēta procentu likmes subsīdija, kas aptver procentu likmes izmaksas, kuras saņēmējai dalībvalstij radušās par aizdevumu.

Komisijas lēmums sniegt atbalstu saskaņā ar instrumentu ir atkarīgs no tā, vai attiecīgā dalībvalsts ir izpildījusi stingrus atbilstības kritērijus, kas pamatojas uz lēmumu un ieteikumu ievērošanu saskaņā ar fiskālo un makroekonomisko uzraudzības satvaru. Jāatgādina, ka dalībvalstīm būtu jāsteno stabila fiskālā politika un jāveido fiskālās rezerves ekonomikas uzplaukuma posmā. Kritēriji atbalsta saņemšanai saskaņā ar instrumentu ir balstīti uz divkāršu bezdarba sliksni. Pēdējais ir izraudzīts tāpēc, ka ievērojams valsts bezdarba līmeņa pieaugums ir būtisks liela asimetriska satricinājuma ietekmes rādītājs konkrētajā dalībvalstī.

Turklāt pienākums izmantot atbalstu, kas saņemts investīcijām politikas mērķos saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulu, un saglabāt piecu gadu publisko investīciju vidējo līmeni nodrošina, ka būtu iespējams sasniegt ierosinātās regulas mērķi, proti, nodrošināt, ka kohēziju neierobežo liels asimetrisks satricinājums.

Priekšlikumā iekļautas arī formulas automātiskai aizdevuma atbalsta summas un procentu likmes subsīdijas noteikšanai. Attiecībā uz aizdevuma komponentu summu nosaka, ņemot vērā attiecināmās publiskās investīcijas, ko var atbalstīt, maksimālo līmeni un liela asimetriska satricinājuma smagumu.

Tomēr ir paredzēta ierobežota Komisijai rīcības brīvība palielināt aizdevuma summu līdz maksimālajam attiecināmo publisko investīciju līmenim. Pēdējo nosaka arī, pamatojoties uz formulu, kas atspoguļo attiecināmo publisko investīciju attiecību pret IKP ES piecu gadu laikposmā, pirms attiecīgā dalībvalsts pieprasījusi atbalstu, un attiecīgās dalībvalsts IKP tajā pašā laikposmā.

Ierosinātajai regulai ir pievienots starpvaldību nolīguma projekts, lai dalībvalstis savstarpēji vienotos par to valstu iemaksu pārvedumu, ko aprēķina, pamatojoties uz monetāro ienākumu īpatsvaru, kas piešķirts to valstu centrālajām bankām Stabilizācijas atbalsta fondā, kurš izveidots saskaņā ar regulu. Šā fonda galvenais mērķis, ko nodrošina ar valstu iemaksām, ir finansēt procentu likmes subsīdijas, ko dalībvalstīm ir tiesības saņemt. Šādas procentu likmes subsīdijas sedz 100 % no aizdevumu procentu izmaksām.

Sīki izstrādātie atbilstības un aktivizēšanas kritēriji, kā arī aizdevumu atbalsta un procentu likmes subsīdiu aprēķināšanas formulas nodrošina Komisijai ātru un racionālu lēmumu pieņemšanas procedūru.

Nav izslēgts, ka Eiropas Stabilizācijas mehānisms ("ESM") vai tā tiesību pārņēmējs kādā brīdī nākotnē varētu patstāvīgi izlemt sniegt atbalstu paralēli instrumentam, kas izveidots saskaņā ar ierosināto regulu. Tādā gadījumā Komisija dara visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka šāda palīdzība tiek sniegta tādā veidā, kas ir saskaņā ar ierosināto regulu.

Lai ņemtu vērā šādu iespējamo paralēlo mijiedarbību starp nākotnes ESM palīdzību un šo instrumentu, priekšlikums ļauj Komisijai ierobežotā jomā skaitā pieņemt deleģētos aktus. Jo īpaši ir paredzēts deleģētais akts, ar ko reglamentē informācijas apmaiņu attiecībā uz aizdevuma svarīgākajiem elementiem saskaņā ar šo shēmu. Turklāt ir paredzēta iespēja pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu vai grozītu ierosināto regulu, nosakot noteikumus par papildināmību starp ESM palīdzību un EISF atbalsta summām, kas aprēķinātas, balstoties uz ierosināto instrumentu, un lai ņemtu vērā procentu likmes subsīdiu piešķiršanu par procentu izmaksām, kas rodas saistībā ar ESM palīdzību.

Tāpat ir svarīgi atgādināt, ka saskaņā ar ierosināto regulu izveidotais EISF instruments būtu jāuzskata par pirmo soli ceļā uz tāda brīvprātīga apdrošināšanas mehānisma izstrādi laika gaitā, kura mērķis ir makroekonomiskā stabilizācija. Iepriekš minētais mehānisms balstītos uz brīvprātīgām eurozonas dalībvalstu iemaksām un tam varētu būt aizņemšanās spēja. Ierosinātās regulas pārskatīšana ir paredzēta pēc pieciem gadiem pēc regulas stāšanās spēkā, lai novērtētu un risinātu iespējamās problēmas šajā sakarā.

Šajā priekšlikumā ir paredzēts, ka tas būs piemērojams no 2021. gada 1. janvāra, un tas tiek iesniegts 27 dalībvalstu Savienībai atbilstoši Eiropadomes 2017. gada 29. martā saņemtajam Apvienotās Karalistes paziņojumam par nodomu izstāties no Eiropas Savienības un *Euratom*, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu.

• **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Saskaņā ar ierosināto regulu EISF instruments ir saderīgs ar citiem kohēzijas politikas instrumentiem. Instruments papildina programmas, ko Savienība atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un kuras pēdējos gados veidoja vairāk nekā pusi no kopējām publiskajām investīcijām, tādējādi lielā mērā stiprinot ekonomiskā un sociālā stāvokļa izlīdzināšanas procesu reģionos un valstīs visā ES. Šajā ziņā jānorāda, ka, ar Kopīgo noteikumu regulu⁷ ieviešot *ex ante* un makroekonomiskos nosacījumus, ir izveidota arī lielāka saikne starp Eiropas pusgada prioritātēm un programmām, ko Savienība atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai. Līdzīgi nosacījumi nosaka tiesības pretendēt uz atbalstu saskaņā ar EISF instrumentu. Turklāt EISF instruments arī papildina citus ES līmeņa instrumentus, kas var īpaši palīdzēt mazināt ekonomiskos satricinājumus valstu vai vietējā līmenī, piemēram, Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, kurš sniedz finansiālu palīdzību dalībvalstīm/reģioniem, kurus skārušas lielas katastrofas; kā arī Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu, no kura tiek sniegts atbalsts cilvēkiem, kas atlaisti tādēļ, ka ir notikušas lielas strukturālas izmaiņas pasaules tirdzniecības modeļos, vai arī globālās ekonomikas un finanšu krīzes dēļ.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1303/2013.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Instruments saskaņā ar ierosināto regulu atbilst ekonomikas politikas koordinēšanas noteikumiem, tostarp Stabilitātes un izaugsmes paktam. Tiesības pretendēt uz EISF instrumentu izriet no lēmumu un ieteikumu ievērošanas saskaņā ar fiskālo un makroekonomisko uzraudzības satvaru. Eiropas pusgads ir galvenais instruments dalībvalstu ekonomikas politikas koordinēšanai ES līmenī, izmantojot kuru dalībvalstis apspriež savas ekonomiskās, sociālās un budžeta prioritātes un ar ko visa gada garumā konkrētos termiņos tiek uzraudzīts progress. Eiropas pusgada ietvaros Stabilitātes un izaugsmes pakts un makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra palīdz nodrošināt stabilas publiskās finanses un novērst nelīdzsvarotības riskus. Turklāt, optimāli izmantojot elastīgumu, kas iestrādāts Stabilitātes un izaugsmes pakta pašreizējos noteikumos, ir stiprināta saikne starp investīcijām, strukturālajām reformām un fiskālo atbildību, vienlaikus labāk ņemot vērā cikliskos ekonomiskos apstākļus, ar ko saskaras dalībvalstis.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 175. panta 3. punkts. Lai izmantotu minēto pantu, ir jāizpilda trīs nosacījumi, kas visi ir izpildīti.

Pirmais nosacījums ir tāds, ka konkrētām darbībām ir jāveicina ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas stiprināšana. Ierosinātajā regulā ir izklāstīts racionāls satvars, kas ļauj sniegt finansiālu palīdzību eurozonas dalībvalstīm un dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II), lai aizdevumu un procentu likmes subsīdiju veidā atbalstītu attiecināmās publiskās investīcijas, tādējādi mazinot lielu asimetrisku satricinājumu un stiprinot kohēziju. Šis instruments ir papildu līdzeklis, kas makroekonomiskās nestabilitātes gadījumā palīdz saņēmējām dalībvalstīm saglabāt izaugsmi veicinošas publiskās investīcijas. Tas savukārt palīdz mazināt ekonomikas korekciju eurozonas dalībvalstī vai attiecīgajās dalībvalstīs un palīdz tām atgriezties uz ilgtspējīgas izaugsmes ceļu, nevis padziļināt un pagarināt recesiju, kas negatīvi ietekmē ekonomisko un sociālo kohēziju. Instruments būtu jāaktivizē liela asimetriska satricinājuma gadījumā kādā dalībvalstī vai vairākās dalībvalstīs, ja īstenojas citu mehānismu un valstu politikas jomu ierobežojumi, un uz to būtu jāattiecas stingriem atbilstības kritērijiem, pamatojoties uz Savienības fiskālo un makroekonomisko uzraudzības satvaru. Turklāt, lai instruments būtu efektīvs, atbalsts saskaņā ar instrumentu būtu jānovirza publiskajām investīcijām, kas ir attiecināmas un sekmē tematus saskaņā ar ESI fondiem. Lielu asimetrisku satricinājumu ietekmes novēršana ar instrumentiem, atbalstot publisko investīciju līmeņa saglabāšanu, tādējādi veicina ekonomiskās un sociālās kohēzijas stiprināšanu.

Otrkārt, šāda darbība ir nepieciešama ārpus struktūrfondiem. Ne struktūrfondi, ne arī kāds cits konkrēts instruments liela asimetriska satricinājuma gadījumā nav paredzēti makroekonomiskās stabilizācijas mērķiem un publisko investīciju saglabāšanai dalībvalstī. Šāda instrumenta nepieciešamība ir balstīta uz faktiskiem elementiem, jo strukturālās reformas, automātiskie fiskālie stabilizatori, diskrecionārie fiskālās politikas pasākumi, kā arī Eurosistēmas vienotā monetārā politika nevar pilnībā mazināt lielos makroekonomiskos satricinājumus.

Treškārt, priekšlikums neskar pasākumus, par kuriem lēmumus pieņem citu Savienības politikas jomu satvarā. Jo īpaši tiesības pretendēt uz atbalstu saskaņā ar šo instrumentu ir skaidri balstītas uz pieņēmumu, ka tiek ievēroti lēmumi un ieteikumi, kas paredzēti

Savienības fiskālajā un makroekonomiskajā uzraudzības satvarā saskaņā ar LESD III daļas VIII sadaļu.

Pasākums, kura pamatā ir LESD 175. panta 3. punkts un kura mērķis ir stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, var būt izstrādāts tā, ka tikai daļa dalībvalstu atbilst vajadzīgajiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem, ja ierobežojumam ir objektīvs iemesls. LES 3. panta galvenie mērķi ir ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšana un ekonomiskās un monetārās savienības izveide. Valūtas savienība pēc pašreizējās struktūras būtības nav aprīkota ar iespēju mazināt lielu asimetrisku satricinājumu ietekmi, izmantojot mehānismu, kas ļauj efektīvi nodrošināt dalībvalstu publisko investīciju līmeņa saglabāšanu. Tas, ka valstu līmenī trūkst monetārās politikas un valūtas kursa korekciju kanālu, ierobežo pieejamos instrumentus asimetrisku satricinājumu novēršanai eurozonas dalībvalstīs, un vienlaikus reakcija uz šādu satricinājumu paliek atlikušo valsts ekonomiskās politikas instrumentu ziņā, proti, strukturālo reformu un fiskālās politikas ziņā, bet arī īpaši vienotās monetārās politikas ziņā. Lai gan dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, joprojām ir atbildīgas par savu valsts monetāro un valūtas maiņas kursa politiku, tās dalībvalstis, kas paredzamā nākotnē ievieš euro un piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II), pildot savus pienākumus attiecībā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi, *de facto* ir ierobežotas valūtas maiņas kursa un monetārās politikas ziņā.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) un to dalībvalstu, kas ir ieviesušas euro, ekonomiskajai stabilitātei ir Savienības mēroga dimensija. Eurozonas dalībvalstis ekonomiski ir cieši savstarpēji saistītas. Būtu jāizvairās no tā, ka ekonomiskie satricinājumi un ievērojama ekonomiskā lejupslīde padziļina un paplašina spriedzes situācijas, negatīvi ietekmējot ekonomisko un sociālo kohēziju. Tomēr, ņemot vērā EMS struktūru ar centralizētu vienotu monetāro politiku, bet decentralizētu fiskālo politiku valstu līmenī, eurozonas dalībvalstis nav pietiekami spējīgas absorbēt lielus asimetriskus satricinājumus. Ir jāpastiprina instrumentu pieejamība gadījumos, kad EMS saskaras ar būtiskām problēmām lielu ekonomisko traucējumu gadījumos atsevišķās dalībvalstīs. Lai gan dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, joprojām ir atbildīgas par savu valsts monetāro un valūtas kursa politiku, tās dalībvalstis, kas paredzamā nākotnē ievieš euro un piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II), pildot savus pienākumus attiecībā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi, *de facto* ir arī ierobežotas valūtas kursa un monetārās politikas ziņā. Finanšu un turpmākā ekonomikas krīze eurozonā ir apliecinājusi stingrus ierobežojumus automātisko fiskālo stabilizatoru darbībai un diskrecionāriem fiskālās politikas pasākumiem valstu līmenī, pat dalībvalstīs ar zemu valdības parāda līmeni un šķietami stabilām publiskām finansēm. Tā rezultātā ir izveidojies prociklisks fiskālās politikas modelis, kas ir kaitējis publisko finanšu kvalitātei un jo īpaši publiskajām investīcijām. Notikumu secība arī liecina, ka vienotajai monetārajai politikai var būt pārāk liela nozīme, lai smagos ekonomiskos apstākļos nodrošinātu stabilizāciju. Šie apsvērumi norāda uz nepieciešamību Savienības līmenī izveidot kopēju instrumentu, lai absorbētu šādus satricinājumus nolūkā izvairīties no makroekonomiskā snieguma atšķirību palielināšanās, kas apdraud ekonomisko un sociālo kohēziju starp eurozonas dalībvalstīm un arī dalībvalstīm, kuras nav eurozonas dalībnieces un kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II).

Šīs ierosinātās regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un tādējādi rīcības mēroga dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī saskaņā ar LES 5. panta 3. punktu.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikuma mērķis ir atbalstīt publiskās investīcijas, lai stiprinātu kohēziju dalībvalstīs, kuras saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu. Tajā izklāstīts racionalizēts satvars finansiālās palīdzības sniegšanai aizdevumu un procentu likmes subsīdijas veidā. Šis instruments ir papildu līdzeklis esošajiem Savienības instrumentiem, ar kuriem finansē darbvietas, izaugsmi un investīcijas, valstu fiskālajai politikai, kā arī finansiālajai palīdzībai krīzēs, piemēram, EFSM un ESM.

Pēc tam, kad ir izpildīti skaidri noteikti atbilstības un aktivizēšanas kritēriji, kā arī kritērijs, kas nosaka publisko investīciju, kuras būtu jāatbalsta, lēmumu pieņemšanas procedūra, Komisijai ļauj racionāli un ātri mobilizēt un izmaksāt atbalstu.

Vienlaikus priekšlikums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi novērst lielu asimetrisku satricinājumu, atbalstot publiskās investīcijas. Jebkuram atbalstam, ko sniedz saskaņā ar ierosināto instrumentu, piemēro stingrus atbilstības kritērijus, pamatojoties uz lēmumu un ieteikumu ievērošanu saskaņā ar Savienības fiskālo un makroekonomisko uzraudzības satvaru un skaidri noteiktiem aktivizēšanas kritērijiem, pamatojoties uz divkāršu nodarbinātības sliekšni. Turklāt saņēmējai dalībvalstij ir pienākums izmantot saņemto atbalstu attiecināmajām publiskajām investīcijām Kopīgo noteikumu regulas politikas mērķu atbalstam. Ir paredzēts kontroles un korektīvais mehānisms. Aizdevumu un procentu likmes subsīdiju summu nosaka, pamatojoties uz formulu, kurā pienācīgi ņemts vērā attiecināmo publisko investīciju maksimālais līmenis, ko var atbalstīt, un liela asimetriska satricinājuma smagums. Turklāt nolūkā nodrošināt, lai pēc iespējas vairāk dalībvalstu varētu pretendēt uz aizdevuma atbalstu saskaņā ar šo instrumentu, ir noteikts robežlielums, kas ir ES budžeta atlikušo pieejamo līdzekļu funkcija. Procentu likmes subsīdijas sedz procentu izmaksas, kas dalībvalstīm radušās par aizdevumiem, kuri saņemti saskaņā ar šo instrumentu. Visbeidzot, lai palielinātu publisko investīciju ietekmi un potenciālo atbalstu saskaņā ar šo shēmu, ir paredzēts process, kura mērķis ir uzlabot dalībvalstu publisko investīciju sistēmu un prakses kvalitāti.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šis tiesību akts ir regula, jo ar to tiek izveidots jauns instruments, kas veicina makroekonomisko stabilizāciju, un tam jāuzliek saistības kopumā un jābūt tieši piemērojamam visās dalībvalstīs.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ierosinātā mehānisma novērtējums galvenokārt balstījās uz iekšējiem ekspertu atzinumiem. Lai novērtētu stabilizācijas funkcijas vai apdrošināšanas mehānisma iespējamo darbību, tika veiktas simulācijas, pamatojoties uz iepriekšējiem datiem (1985.–2017. gads). Šī pieeja atbilst standartiem attiecīgajā literatūrā (*Carnot et al.*, 2017; *Arnold et al.*, 2018; *Claveres un Stráský*, 2018). stabilizācijas funkcijas un apdrošināšanas mehānisma radītā stabilizācijas ietekme ir novērtēta, izmantojot makroekonomiskā modeļa simulācijas (modelis “QUEST”, ko izstrādājusi Komisija un kas tiek bieži izmantots, lai novērtētu politikas reformu ietekmi). Rezultāti ir saskaņā ar līdzīgu projektu, ko īstenoja SVF (*Arnold et al.*, 2018). Vispārīgāk runājot, tika pienācīgi ņemta vērā attiecīgā literatūra ekonomikas un politikas jomā par stabilizācijas funkcijas pamatojumu. Tika ņemtas vērā arī Savienības līmenī notiekošās diskusijas.

- **Ietekmes novērtējums**

Šo priekšlikumu pamato ietekmes novērtējums. Regulējuma kontroles padome 2018. gada 27. aprīlī par to sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām. *[inclusion of hyperlink to opinion of RSB necessary]* Regulējuma kontroles padomes izvirzītie jautājumi tika aplūkoti dienestu darba dokumenta ietekmes novērtējuma pārskatītajā redakcijā *[inclusion of hyperlink to opinion of RSB necessary]*. Tika sīkāk izstrādāts galvenā politikas risinājuma apraksts un mijiedarbība ar citiem instrumentiem, tostarp tā struktūra un finansēšanas kārtība. Secinājumus par vēlamu risinājumu ir izklāstīts sīkāk. Dienestu darba dokumenta ietekmes novērtējuma īpašajā pielikumā sīkāk izklāstīti grozījumi, kas izdarīti pēc Regulējuma kontroles padomes atzinuma.

Papildus 1. risinājumam — *status quo* — ietekmes novērtējumā tika izskatīti trīs politikas risinājumi stabilizācijas funkcijai:

2. risinājums atbilst aizņēmuma un aizdevuma shēmai, kas vērsta uz publiskajām investīcijām. Centrālais aģents, t. i., Eiropas Savienība, nodrošinātu aizdevumus kopā ar ierobežotām dotācijām dalībvalstīm, kuras skar lieli satricinājumi, lai saglabātu publisko investīciju darbības. Tas galvenokārt atbilst Komisijas priekšlikumam attiecībā uz Eiropas Investīciju stabilizācijas funkciju.

3. risinājums ir apdrošināšanas mehānisms. Fondā tiktu uzkrātas regulāras iemaksas vai pašu resursi, īpaši parastos un labvēlīgos ekonomiskos apstākļos. Ja kādu dalībvalsti skar liels satricinājums, tā saņemtu atbalstu maksājumu/dotāciju veidā. Lai nodrošinātu ticamu un nepārtrauktu darbību, visticamāk būtu nepieciešama ierobežota aizņemšanās spēja.

4. risinājums ir īpašs eurozonas budžets. Kopējais budžets nebūtu galvenokārt vērsts uz ekonomikas stabilizāciju, bet drīzāk uz Eiropas sabiedrisko labumu nodrošināšanu. Tomēr paļaušanās uz cikliskiem ieņēmumiem (piemēram, uzņēmumu ienākuma nodokli) un precikliskiem izdevumiem (piemēram, bezdarbnieka pabalstiem) veicinātu makroekonomisko stabilizāciju, izmantojot automātiskus stabilizatorus ES līmenī. Turklāt varētu paredzēt diskrecionārus elementus, kas varētu vēl vairāk veicināt stabilizācijas īpašības.

Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija (2. risinājums) palīdzētu sasniegt kohēzijas mērķi, piedāvājot finansēšanas atbalstu liela asimetriska satricinājuma gadījumā, kas ietekmē dalībvalsti. Šis atbalsts būtu vērsts uz publiskajām investīcijām prioritārajās nozarēs un tam būtu jāpiemēro ekonomiskie sliekšņi un atbilstības nosacījumi. Atbalsta nodrošināšana sniegs spēcīgu stimulu aizsargāt galvenās publiskās investīcijas un tādējādi atbilstošā līmenī saglabās izdevumus, kas ir būtiski ekonomikas izaugsmei nākotnē. Šāda shēma varētu veicināt rezultātus, kas ir skaidrā pretstatā iepriekšējai krīzei dažās valstīs, kurās publiskās investīcijas tikušas ievērojami samazinātas. Makroekonomiskās stabilizācijas ietekmi šajā risinājumā ierobežo tas, ka atbalsts tiek sniegts aizdevuma veidā. Saskaņoties ar lielu satricinājumu, attiecīgajai dalībvalstij joprojām nāktos saskarties ar kompromisu starp atbalsta pasākumiem, izmantojot deficīta izdevumus, un valdības parāda pieauguma kontroli. Tomēr šis kompromiss tiktu mīkstināts, jo dalībvalstij būtu pieejams lētāks finansējums nekā tirgū. Turklāt ES finansējuma piešķiršana var raidīt spēcīgu signālu tirgus dalībniekiem, kurš var kalpot par katalizatoru, kas nepieciešams, lai izvairītos no tirgus piekļuves zaudējuma un vērienīgas finanšu korekcijas programmas. Šis risinājums atbilst prasībai neveikt pastāvīgus pārvedumus, proti, aizdevumi paši par sevi ir pagaidu atbalsts, un attiecīgajai dalībvalstij ir juridisks pienākums tos atmaksāt. Šis nosacījums ir īpaši svarīgs. Šajā posmā ieinteresēto personu viedoklis par stabilizācijas funkcijas nepieciešamību un formu nav vienots, īpaši

ņemot vērā bažas par pārrobežu neitralitāti. Tādējādi vismaz tuvākajā nākotnē 2. risinājums ir politiski reālistiskāks.

Ņemot vērā ekonomiskos sliekšņa un atbilstības nosacījumus, apdrošināšanas mehānisms (3. risinājums) nodrošinātu ievērojamus maksājumus liela asimetriska satricinājuma gadījumā, kas ietekmē dalībvalsti. Šis “apdrošināšanas atlīdzības izmaksas” būtiski mazinātu tādu īstermiņa kompromisu starp atbalsta darbībām un parāda un deficīta pieauguma kontroli, ar ko saskartos attiecīgā dalībvalsts. Tādējādi minētas “apdrošināšanas atlīdzības izmaksas” papildinātu valstu automātiskos stabilizatorus nelabvēlīgos apstākļos. Tās veicinātu gludākas un pretcikliskākas fiskālās politikas īstenošanu visā ciklā, kas labvēlīgi ietekmētu arī valstu publisko finanšu kvalitāti un ļautu izvairīties no kāpumiem un kritumiem publiskajās investīcijās. Atkarībā no tā parametrizācijas attiecīgais risinājums var piedāvāt spēcīgu pieprasījuma stabilizācijas ietekmi (pat ierobežotai iemaksu summai). Tomēr 3. risinājums ir salīdzinoši sarežģīts, lai to saskaņotu ar pārrobežu neitralitātes mērķi, jo dažas dalībvalstis varētu biežāk saņemt “apdrošināšanas atlīdzības izmaksas” nekā citas, piemēram, tāpēc, ka to ekonomiskie cikli ir svārstīgāki. Daži uzbūves elementi varētu būt svarīgi, lai uzlabotu valsts neitralitātes mērķi, piemēram, lielākas iemaksas labvēlīgos apstākļos (kas nodrošinātu to, ka svārstīgās ekonomikas veic lielākas iemaksas, paātrinot rezervju izveidi), un pieredzes novērtējuma veids (iemaksas modulētas kā agrākas izmantošanas funkcijas). Tomēr šajā posmā šķiet, ka ieinteresēto personu atbalsts šim risinājumam ir neviennozīmīgs, jo dažas no tām uzskata, ka tas ir saistīts ar pārāk daudziem riskiem un sniedzas pāri samērīgai atbildei uz risināmajām problēmām.

Eurozonas budžets (4. risinājums) veicinātu lielu satricinājumu stabilizēšanu atbilstoši automātiskajām svārstībām minētā budžeta ieņēmumu un/vai izdevumu ciklā. Šā mehānisma efektivitāte ir atkarīga no budžeta struktūras cikliskās jutības un tā lieluma. 4. risinājuma ietekme nedaudz pārsniegtu stabilizācijas funkcijas nodrošināšanu, jo pilnvērtīgs budžets nozīmē, ka sadales pilnvaras ieņēmumu un izdevumu pusē tiek novirzītas no valstu uz Eiropas līmeni (papildus pašreizējam ES budžetam). Tādēļ šāda budžeta izveidei būtu vajadzīga stingra politiskā griba un vienprātība. Lai novērtētu šāda budžeta saturu un palielinātu tā politisko pieņemamību, būtu jāpievēršas turpmākām pārdomām un diskusijām.

Jāatzīmē, ka dažādi politikas risinājumi nav savstarpēji izslēdzoši, un tos var kombinēt. Šajā posmā vēlmais risinājums ir Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija (2. risinājums). Tas sniegtu būtisku ieguldījumu to mērķu sasniegšanā, kas izklāstīti ietekmes novērtējuma ziņojuma 4. sadaļā. Komisija to ir saglabājusi kā daļu no tās priekšlikuma. Apdrošināšanas mehānisms (3. risinājums) var nodrošināt ļoti efektīvas stabilizācijas īpašības un, ja tas ir labi izstrādāts, tas var būt saskaņā ar valsts neitralitāti, bet ir jāpievēršas turpmākām pārdomām un diskusijām, lai novērtētu tā dzīvotspēju un palielinātu tā politisko pieņemamību. Apdrošināšanas mehānisms būtiski stiprinātu EMS struktūru un tādējādi būtu ļoti vērtīgs. Lai gan Komisija šajā posmā neiesniedz oficiālu priekšlikumu, apdrošināšanas mehānisms būtu jāuzskata par stabilizācijas funkcijas daļu, kas veido paketi, kura pilnveido un papildina 2. risinājumu. Šāda pakete izveidotu konsekventu kopumu, kas ļauj nodrošināt ievērojamu stabilizāciju. 4. risinājums var piedāvāt zināmas stabilizācijas īpašības, kuru apmērs lielā mērā ir atkarīgs no budžeta lieluma un struktūras, tomēr, lai novērtētu šāda budžeta saturu un palielinātu tā politisko pieņemamību, būtu jāpievēršas turpmākām pārdomām un diskusijām.

Kā izklāstīts iepriekš, investīciju stabilizācijas shēmas (2. risinājums) un apdrošināšanas mehānisms (3. risinājums) ietekme galvenokārt būtu makroekonomiska rakstura. Turklāt 2. risinājums — investīciju stabilizācijas instruments — uzlabotu publisko finanšu struktūru, aizsargājot publisko investīciju darbības. Tādējādi tas daļēji aptver prasmju saglabāšanas/uzlabošanas dimensiju un ietver zināmu sociālo ieguvumu. 3. risinājuma —

apdrošināšanas mehānisma — vides un sociālā ietekme būtu samērā netieša un grūti izvērtējama. 4. risinājuma — eurozonas budžeta — vides un sociālā ietekme visticamāk būtu pozitīva, tomēr šā risinājuma definīcija nav pietiekami detalizēta, lai par to varētu veikt padziļinātu novērtējumu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums varētu ietekmēt budžetu. Aizdevumi, kurus Komisija varētu piešķirt dalībvalstīm saskaņā ar šo ierosināto instrumentu, ir 30 mljrd. EUR fiksētā robežlieluma funkcija. Šādi aizdevumi ir iespējamās saistības ES budžetā, ja dalībvalsts nepildītu aizdevuma atmaksas saistības, kurš piešķirts saskaņā ar šo shēmu.

Procentu likmes subsīdiju finansētu no Stabilizācijas atbalsta fonda, ko nodrošinātu ar ikgadējām valstu iemaksām, pamatojoties uz katras eurozonas dalībvalsts valsts centrālās bankas Eurosistēmas monetāro ienākumu īpatsvaru. Tāds pats standarts tiktu izmantots attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, bet piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II). Šādas valstu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi, un tie neietekmē ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un pārskatu sniegšanas kārtība**

Šis tiesību akts paredz ziņojumu un pārskatu par tā piemērošanu reizi piecos gados. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāiesniedz izvērtēšanas ziņojums, kurā citu starpā tiktu novērtēta regulas efektivitāte, kā arī tās ieguldījums eurozonas dalībvalstu ekonomiskās politikas īstenošanā tādā veidā, lai stiprinātu kohēziju Savienībā, Savienības izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas īstenošanu un publiskās investīcijas eurozonas dalībvalstīs, kuras saņem atbalstu saskaņā ar minēto tiesību aktu. Ziņojumā arī izvērtē to, cik lietderīgi būtu izstrādāt apdrošināšanas mehānismu, kas kalpotu makroekonomiskajai stabilizācijai. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno ierosinātos grozījumus šajā tiesību aktā. Ziņojumu saņems Eiropas Parlaments, Padome un Eurogrupa.

Izvērtējumi tiks veikti saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma⁸ 22. un 23. punktu, kurā trīs iestādes apstiprinājušas, ka spēkā esošo tiesību aktu un politikas izvērtējumiem būtu jāveido pamats ietekmes novērtējumiem attiecībā uz turpmākās rīcības iespējām. Izvērtējumos novērtēs programmas ietekmi uz vietas, pamatojoties uz programmas rādītājiem/mērķiem un sīku analīzi par to, cik lielā mērā programma var tikt uzskatīta par būtisku, lietderīgu un efektīvu un tādu, kas nodrošina pietiekamu ES pievienoto vērtību un ir saskaņā ar citām ES politikas jomām. Tie ietvers mācības, kas gūtas, lai konstatētu trūkumus/problēmas, vai iespējas vēl vairāk uzlabot darbības vai to rezultātus un maksimāli palielināt to izmantošanu/ietekmi.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ierosinātās regulas **I daļā** (1. un 2. pantā) ir paredzēts izveidot Eiropas Investīciju stabilizācijas funkciju ("EISF") kā finansiālās palīdzības instrumentu saskaņā ar pārskatītās Finanšu regulas [220.] pantu, lai atbalstītu publiskās investīcijas dalībvalstīs, kuras saskaras ar

⁸ Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

lielu asimetrisku satricinājumu, un šā atbalsta mērķis ir stiprināt kohēziju. Turklāt tajā ir norādītas šādas finansiālās palīdzības veidi, proti, aizdevumi un procentu likmes subsīdijas. Turklāt šajā daļā arī uzsvērts, ka regula būtu jāpiemēro eurozonas dalībvalstīm, kā arī dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces un kas piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II). Šajā daļā arī sniegtas svarīgākās definīcijas, kas ir izmantotas visā tiesību aktā.

Ierosinātās regulas **II daļā** (3.–5. pantā) ietverti kritēriji, kas dalībvalstij būtu jāizpilda, lai saņemtu atbalstu no EISF. Būtu jānošķir divi kritēriju kopumi.

Pirmkārt, ierosinātais tiesību akts ietver atbilstības kritērijus, pamatojoties uz lēmumu un ieteikumu ievērošanu saskaņā ar Savienības fiskālo satvaru, kas paredzēts LESD 126. panta 8. un 11. punktā un Regulā (ES) Nr. 1466/97, kā arī saskaņā ar makroekonomiskās uzraudzības satvaru, kas izveidots ar Regulu (ES) Nr. 1176/2011. Būtu arī jānosaka, ka gadījumā, ja eurozonas dalībvalsts īsteno makroekonomikas korekciju programmu, tai nebūtu jāsaņem atbalsts no šīs shēmas, bet visas finansējuma vajadzības publisko investīciju atbalstam būtu jāapmierina saskaņā ar minēto programmu. Ierosinātā tiesību akta tvērumā ir paredzēta viena un tā pati sistēma dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces un kas saņem maksājumu bilances atbalstu. Visbeidzot, ja dalībvalstis piekristu slēgt starpvaldību nolīgumu par procentu likmes subsīdiju finansēšanu, gada iemaksu veikšanai būtu jābūt atbilstības kritērijam, pirms dalībvalsts varētu izmantot procentu likmes subsīdiju saskaņā ar šo shēmu.

Otrkārt, būtu jāparedz aktivizēšanas kritēriji, lai nodrošinātu savlaicīgu un efektīvu EISF atbalsta aktivizēšanu. Šāda aktivizēšana būtu jānosaka, izmantojot divkāršu bezdarba sliekšni, kura pamatā ir gan valsts bezdarba līmenis salīdzinājumā ar tā vidējo pagātnē, gan bezdarba līmeņa izmaiņas salīdzinājumā ar konkrētu robežlielumu iepriekšējā gadā. Pirmkārt, aktivizēšanas kritēriju izvēle, pamatojoties uz bezdarba līmeņiem, tiek izskatīta vairāku iemeslu dēļ. Bezdarba līmenis ir lielisks darījumdarbības cikla rādītājs. Bez tam satricinājumu ietekme uz publiskajām finansēm parasti atpaliek no izaugsmes cikla un faktiski vairāk vai mazāk atbilst bezdarba ciklam. Turklāt kavēšanās, kas atspoguļo bezdarba līmeņa izmantošanu, neapdraudētu instrumenta stabilizācijas mērķa lietderību, jo sākumā dalībvalstīm būtu jāizmanto savi automātiskie stabilizatori un politikas risinājumi. Otrkārt, divkāršu aktivizēšanas sliekšņa izmantošana nodrošinātu lielāku pārliecību, ka attiecīgā dalībvalsts saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu ar pagaidu un konkrētai valstij raksturīgu elementu. Divkāršs aktivizēšanas sliekšnis arī ļautu sniegt mērķtiecīgu atbalstu laikā, kad ekonomiskie apstākļi ievērojami pasliktinās. Divkāršs sliekšnis attiektos uz situācijām, kurās pieaug bezdarbs.

Šajā daļā ir arī paredzēts dalībvalstu pienākums, kuras saņem palīdzību saskaņā ar šo ierosināto regulu, investēt atbalstu attiecināmajās publiskajās investīcijās, t. i., vispārējās valdības bruto pamatkapitāla veidošanā, atbalstot politikas mērķus, kuri noteikti Kopīgo noteikumu regulā, un investīcijas sociālajā jomā (izglītībā un apmācībā), kā arī pienākums saglabāt publisko investīciju līmeni kopumā salīdzinājumā ar publisko investīciju vidējiem rādītājiem pēdējos piecos gados. Attiecībā uz otro elementu Komisijai tās novērtējumā vajadzētu būt zināmai rīcības brīvībai, lai ņemtu vērā situācijas, kurās publisko investīciju dinamika dalībvalstī bijusi neilgtspējīga. Būtu jāparedz korekcijas mehānisms, lai izvairītos no neattiecināmiem izdevumiem un Savienības atbildības par neattiecināmiem aizdevumiem. Tas šķiet nepieciešams, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses. Ja dalībvalsts neievērotu šo kritēriju, Komisijai vajadzētu būt iespējai pieprasīt aizdevuma pilnīgu vai daļēju atmaksu un nolemt, ka, atmaksājot aizdevumu, attiecīgā dalībvalsts nespētu gūt labumu no procentu likmes subsīdijas. Šādas kontroles rezultāts arī būtu jāpublisko.

Ierosinātās regulas **III daļā** (6.–8. pantā) ir ietverta procedūra EISF atbalsta ātrai piešķiršanai. Pēc pieprasījuma Komisijai būtu jāpārbauda atbilstības un aktivizēšanas kritēriju izpilde, kā arī jālemj par tāda atbalsta nosacījumiem, ko sniedz aizdevuma veidā. Būtu jānosaka tādi elementi kā atbalsta summa, vidējais dzēšanas termiņš, cenu noteikšana un atbalsta pieejamības periods. Saņēmējai dalībvalstij arī būtu jābūt tiesībām saņemt procentu likmes subsīdiju, atmaksājot aizdevumu, vai tad, kad veicami procentu maksājumi. Turklāt šajā ierosinātā tiesību akta daļā nosaka arī EISF atbalsta veidus.

Ierosinātās regulas **IV daļā** (7.–10. pantā) vispirms ir noteikts instrumenta finansējums. Attiecībā uz aizdevumiem Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt aizņēmuma līgumus finanšu tirgos ar mērķi šos līdzekļus tālākizdot attiecīgajai dalībvalstij. Šādi aizņēmumi būtu jāierobežo līdz noteiktam robežlielumam 30 mljrd. EUR apmērā. Attiecībā uz procentu likmes subsīdijām — tās būtu jāizmanto, lai kompensētu procentu izmaksas, kas dalībvalstīm rodas par aizdevumu. Komisijai vajadzētu būt iespējai izmantot Stabilizācijas atbalsta fondu, lai finansētu pēdējo. Šajā daļā ir arī norādītas formulas, kuras Komisijai būtu jāizmanto aizdevuma summas un procentu subsīdijas noteikšanai saskaņā ar EISF instrumentu.

Attiecībā uz šā instrumenta aizdevuma komponentu būtu jānošķir formula attiecināmo publisko investīciju, ko var atbalstīt, maksimālā līmeņa (I_s) noteikšanai un formula atbalsta summas (S) aizdevuma veidā aprēķināšanai. Abas formulas savstarpēji mijiedarbojas. Attiecināmās publiskās investīcijas, ko varētu atbalstīt, izmantojot EISF, maksimālais līmenis būtu automātiski jānosaka, pamatojoties uz formulu, kas aptver attiecināmo publisko investīciju attiecību pret IKP ES piecu gadu laikposmā, pirms attiecīgā dalībvalsts iesniegusi atbalsta pieprasījumu, un attiecīgās dalībvalsts IKP tajā pašā laikposmā. Maksimālā summa būtu jāsamērogo ar pieejamajiem līdzekļiem, proti, regulā noteikto fiksēto robežlielumu. Aizdevuma atbalsta maksimālā summa arī būtu automātiski jānosaka, pamatojoties uz formulu, kurā pienācīgi ņemts vērā attiecināmo publisko investīciju maksimālais līmenis, ko var atbalstīt, un liela asimetriska satricinājuma smagums. Arī aizdevums būtu jāsamērogo atkarībā no satricinājuma smaguma. Ja asimetriskais satricinājums būtu īpaši smags, aizdevuma summu varētu palielināt līdz attiecināmo publisko investīciju maksimālajam līmenim (I_s). Valsts bezdarba līmeņa ceturkšņa rādītāja pieaugums kalpotu par rādītāju šim nolūkam. Visbeidzot, aizdevuma atbalstam nevajadzētu pārsniegt 30 % no atlikušo pieejamo līdzekļu apjoma, ievērojot sliksni aizdevumu kalibrēšanai ar pieejamajiem līdzekļiem ES budžetā, nolūkā nodrošināt, lai pēc iespējas vairāk dalībvalstu varētu pretendēt uz atbalstu saskaņā ar šo instrumentu.

Procentu likmes subsīdijas summa būtu automātiski jānosaka kā fiksēta procentuālā daļa no procentu izmaksām, kas dalībvalstij radušās par aizdevumu saskaņā ar šo instrumentu.

Šajā ierosinātās regulas daļā visbeidzot paredzēta arī Eiropas Stabilizācijas mehānisma (“ESM”) vai tā tiesību pārņemēja iespējamā iesaistīšanās gadījumā, ja ESM nākotnē autonomi lemtu arī par finansiālās palīdzības sniegšanu publisko investīciju atbalstam, kas nepieciešams, lai sasniegtu makroekonomiskās stabilizācijas mērķus. Šajā nolūkā Komisijai būtu jācenšas nodrošināt, lai šāda palīdzība tiktu piešķirta, ievērojot nosacījumus, kas ir saskaņā ar tiem, kuri paredzēti šajā ierosinātajā regulā. Būtu jāparedz Komisijas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai ierosināto regulu papildinātu attiecībā uz informācijas apmaiņu par dažādiem aizdevuma elementiem un noteikumiem, ar ko nosaka papildināmību starp ESM palīdzību un tādu atbalstu saskaņā ar šo instrumentu, kurš aprēķināts, pamatojoties uz formulām par aizdevumu un procentu likmes subsīdiju.

Ierosinātās regulas **V daļā** (11.–16. pantā) ir ietverti procedūras noteikumi aizdevuma atbalsta izmaksāšanai un īstenošanai saskaņā ar šo instrumentu. Konkrētāk tā attiecas uz noteikumiem

par izmaksāšanu, aizņēmumu un aizdevumu operācijām, izmaksām un aizdevumu pārvaldību. Visbeidzot, ir paredzēti noteikumi par kontroli.

Ierosinātās regulas **VI daļā** (17.–19. pantā) paredzēta Stabilizācijas atbalsta fonda (“Fonda”) izveide un tā izmantošana. Fonds būtu jānodrošina ar dalībvalstu iemaksām saskaņā ar starpvaldību nolīgumu, ar ko nosaka iemaksu aprēķina metodi un noteikumus par to pārvedumu. Attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm valstu iemaksas būtu jāaprēķina kā procentuālā daļa no monetārajiem ienākumiem, kas piešķirti eurozonas dalībvalstu valsts centrālajām bankām. Iemaksu aprēķināšanas vajadzībām ECB katru gadu vēlākais līdz 30. aprīlim būtu jāpaziņo Komisijai monetāro ienākumu summu katrai valsts centrālajai bankai. Attiecībā uz dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces un ir ierosinātā tiesību akta piemērošanas jomā, kā aprēķina bāze šo valstu iemaksām būtu jāizmanto Eurosistēmas monetārie ienākumi. Būtu jāizmanto īpašs koeficients. Ja tiktu noslēgts šāds starpvaldību nolīgums, procentu likmes subsīdijas saņemšanai vajadzētu būt atkarīgai no tā, vai dalībvalstis ir veikušas savas gada iemaksas.

Fonds būtu jāizmanto tikai procentu likmes subsīdijas izmaksāšanai. Šādas subsīdijas piešķiršanai vajadzētu būt atkarīgai no tā, vai Fondā ir pieejami resursi, un būtu jāievieš maksājumu atlikšanas sistēma, ja līdzekļu nepietiktu. Komisijai būtu jāpārvalda Fonds, pamatojoties uz piesardzīgu un drošu investīciju stratēģiju.

Ierosinātā akta **VII daļā** (20. pantā) ir paredzēts, ka Komisija veic publisko investīciju sistēmu un prakses kvalitātes novērtējumu dalībvalstīs. Šāds novērtējums būtu jāparedz kā papildu pasākums, kas nepieciešams, lai palielinātu publiskās investīcijas un EISF atbalsta ietekmi. Ierosinātās regulas pielikumā ir sniegta sīki izstrādāta metodika, un tās pamatā ir SVF un ESAO jaunākā izmantotā prakse.

Ierosinātās regulas **VIII daļā** (21.–23. pantā) ir paredzēti noteikumi par deleģēto pilnvaru īstenošanu, ziņošanu un pārskatīšanu un ierosinātās regulas stāšanos spēkā. Attiecībā uz regulāru ziņošanu Komisijai cita starpā būtu jāizvērtē, vai makroekonomiskās stabilizācijas nolūkā ir lietderīgi izstrādāt apdrošināšanas mehānismu un vai attiecināmo publisko investīciju definīcijā iekļaut investīcijas sociālajā jomā (izglītībā un apmācībā), tiklīdz būs pieejami uzticami dati.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijas izveidi

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta 3. punktu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu⁹,
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁰,
ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹¹,
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
tā kā:

- (1) Līgumu galvenie mērķi ir ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšana un ekonomiskās un monetārās savienības ("EMS") izveide.
- (2) Dalībvalstu, kuru valūta ir euro, ekonomiskās kohēzijas stiprināšana sekmētu monetārās savienības stabilitāti un Savienības harmonisku attīstību kopumā.
- (3) Dalībvalstīm būtu jāīsteno un jākoordinē ekonomiskā politika tā, lai tiktu sasniegts ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas stiprināšanas mērķis.
- (4) Bezprecedenta finanšu krīze un ekonomikas lejupslīde, kas skārusi pasauli un eurozonu, ir parādījusi, ka eurozonā pieejamie instrumenti, piemēram, vienota monetārā politika, automātiskie fiskālie stabilizatori un diskrecionārie fiskālās politikas pasākumi valsts līmenī nav pietiekami, lai absorbētu lielus asimetriskus satricinājumus.
- (5) Lai atvieglotu makroekonomikas korekciju un mazinātu lielus asimetriskus satricinājumus pašreizējā institucionālajā struktūrā, dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un citām dalībvalstīm, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II), vairāk jāpaļaujas uz pārējiem ekonomiskās politikas instrumentiem, piemēram, automātiskajiem fiskālajiem stabilizatoriem un citiem diskrecionārajiem fiskālajiem pasākumiem, kas kopumā apgrūtina korekciju veikšanu. Krīzes secība eurozonā arī liecina par spēcīgu paļaušanos uz vienotu monetāro politiku, lai smagos makroekonomiskos apstākļos nodrošinātu makroekonomisko stabilizāciju.
- (6) Finanšu krīzes rezultātā ir izveidojies prociklisks fiskālās politikas modelis, kas ir kaitējis publisko finanšu kvalitātei un jo īpaši publiskajām investīcijām. Tas savukārt

⁹ OV C , , . lpp.

¹⁰ OV C , , . lpp.

¹¹ OV C , , . lpp.

ir veicinājis lielas makroekonomiskā snieguma atšķirības starp dalībvalstīm, apdraudot kohēziju.

- (7) Tādēļ ir nepieciešami papildu instrumenti, lai nākotnē izvairītos no tā, ka lieli asimetriski satricinājumi padziļina un paplašina spriedzes situācijas un vājina kohēziju.
- (8) Jo īpaši lai palīdzētu dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, labāk reaģēt uz strauji mainīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem un stabilizēt to ekonomiku, lielu asimetrisku satricinājumu gadījumā saglabājot publiskās investīcijas, būtu jāizveido Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija (EISF).
- (9) Ieguvums no EISF būtu jāsaņem ne tikai dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, bet arī citām dalībvalstīm, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II).
- (10) EISF vajadzētu būt Savienības instrumentam, kas papildina valstu fiskālo politiku. Būtu jāatgādina, ka dalībvalstīm būtu jāīsteno stabila fiskālā politika un jāveido fiskālās rezerves ekonomikas uzplaukuma posmā.
- (11) Savienības līmenī Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads ir satvars valstu reformu prioritāšu noteikšanai un to īstenošanas uzraudzībai. Dalībvalstis izstrādā savas valsts daudzgadu investīciju stratēģijas minēto reformu prioritāšu atbalstam. Šīs stratēģijas būtu jāiesniedz kopā ar ikgadējām valstu reformu programmām, kas nepieciešamas, lai izklāstītu un koordinētu prioritāros investīciju projektus, kuri atbalstāmi ar valsts un/vai Savienības finansējumu. Tām būtu arī jākalpo tam, lai Savienības finansējumu izmantotu konsekventi un maksimāli palielinātu finansiālā atbalsta pievienoto vērtību, kas jo īpaši jāsaņem no programmām, kuras atbalstījusi Savienība no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, kā arī attiecīgā gadījumā EISF un *InvestEU*.
- (12) Eiropas Stabilizācijas mehānisms ("ESM") vai tā tiesību pārņēmējs varētu sniegt papildu atbalstu papildus atbalstam, kas sniegts saskaņā ar EISF.
- (13) EISF atbalsts būtu jāsniedz gadījumā, ja viena vai vairākas dalībvalstis, kuru valūta ir euro, vai citas dalībvalstis, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (ERM II), saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu. Bezdarba līmeņa izmaiņas ir cieši saistītas ar darījumdarbības cikla svārstībām šādās dalībvalstīs. Ievērojams valsts bezdarba līmeņa pieaugums, kas pārsniedz tā ilgtermiņa vidējos rādītājus, ir skaidrs liela satricinājuma rādītājs konkrētajā dalībvalstī. Asimetriski satricinājumi ietekmē vienu vai vairākas dalībvalstis ievērojami vairāk nekā vidēji visas dalībvalstis.
- (14) Tādējādi EISF atbalsta aktivizēšana būtu jānosaka, izmantojot divkāršu aktivizēšanas sliksni, kura pamatā ir gan valsts bezdarba līmenis salīdzinājumā ar tā vidējo pagātnē, gan bezdarba līmeņa izmaiņas salīdzinājumā ar konkrētu robežlielumu.
- (15) Lai nevājinātu stimulu konkrētai dalībvalstij īstenot piesardzīgu budžeta politiku, dalībvalstij, kura pieprasa EISF atbalstu, divu gadu laikā pirms EISF atbalsta pieprasījuma iesniegšanas būtu jāizpilda stingri atbilstības kritēriji, pamatojoties uz lēmumu un ieteikumu ievērošanu saskaņā ar Savienības fiskālo un makroekonomisko uzraudzības satvaru.
- (16) Dalībvalstīm, kuru valūta ir euro un kuras saņem ESM, Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma ("EFSM") vai Starptautiskā Valūtas fonda ("SVF") finansiālo palīdzību un uz kurām attiecas makroekonomikas korekciju programma Eiropas Parlamenta un

Padomes Regulas (ES) Nr. 472/2013¹² 7. panta 2. punkta nozīmē, nebūtu jāsaņem EISF atbalsts, jo to finansējuma vajadzības, tostarp publisko investīciju saglabāšanai, tiek ņemtas vērā piešķirtajā finansiālajā palīdzībā.

- (17) Dalībvalstīm, kurām piešķirta atkāpe un kuras saņem maksājumu bilances atbalstu Padomes Regulas (EK) Nr. 332/2002¹³ 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta nozīmē, nebūtu jāsaņem EISF atbalsts, jo to finansējuma vajadzības, tostarp publisko investīciju saglabāšanai, tiek ņemtas vērā, īstenojot piešķirtās vidēja termiņa finansiālās palīdzības mehānismu.
- (18) EISF atbalsts attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāpiešķir aizdevumu veidā. Šis instruments nodrošinātu tām finansējumu publisko investīciju veikšanas turpināšanai.
- (19) Papildus aizdevumiem kā īpašu finansiālās palīdzības veidu saskaņā ar Finanšu regulas 220. pantu attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāpiešķir procentu likmes subsīdijas, kas nepieciešamas, lai segtu procentu izmaksas, kuras radušās par šādiem aizdevumiem. Šāda procentu likmes subsīdija sniegtu papildu atbalstu vienlaikus ar aizdevumu dalībvalstīm, kuras saskaras ar asimetrisku satricinājumu un saspringtiem finansēšanas nosacījumiem finanšu tirgos.
- (20) Lai ātri nodrošinātu EISF atbalstu, Komisijai būtu jāuztic kompetence piešķirt aizdevumus, ja ir izpildīti atbilstības un aktivizēšanas kritēriji, un pieņemt lēmumus par procentu likmes subsīdiju piešķiršanu.
- (21) Dalībvalstīm saskaņā ar EISF saņemtais atbalsts būtu jāinvestē attiecināmās publiskās investīcijās un jāsaglabā publisko investīciju līmenis kopumā salīdzinājumā ar publisko investīciju vidējo līmeni pēdējos piecos gados, lai nodrošinātu šajā regulā paredzētā mērķa sasniegšanu. Šajā sakarā ir sagaidāms, ka dalībvalstīm būtu jāpiešķir prioritāte attiecināmo investīciju saglabāšanai programmās, ko Savienība atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.
- (22) Šajā sakarā Komisijai būtu jāpārbauda, vai attiecīgā dalībvalsts ir ievērojusi minētos nosacījumus. Neievērošanas gadījumā attiecīgajai dalībvalstij būtu jāatmaksā viss piešķirtais aizdevums vai tā daļa, un tai nevajadzētu būt tiesīgai saņemt procentu likmes subsīdiju.
- (23) Attiecināmo publisko investīciju, ko varētu atbalstīt ar EISF aizdevumu dalībvalstij, maksimālais līmenis būtu automātiski jānosaka, pamatojoties uz formulu, kas aptver attiecināmo publisko investīciju attiecību pret iekšzemes kopproduktu (IKP) Savienībā piecu gadu laikposmā, pirms attiecīgā dalībvalsts pieprasījusi aizdevumu, un tās IKP tajā pašā laikposmā. Izmantojot mērogošanas koeficientu (α), attiecināmo publisko investīciju maksimālais līmenis būtu jāsamērogo ar Savienības budžetā noteikto fiksēto robežlielumu. Šis koeficients ir noteikts tā, lai, ņemot vērā neseno krīzi un ja šis mehānisms būtu pastāvējis, attiecīgajām dalībvalstīm varētu tikt sniegts viss EISF atbalsts.
- (24) EISF aizdevuma summa arī būtu automātiski jānosaka, pamatojoties uz formulu, kurā, pirmkārt, pienācīgi ņemts vērā attiecināmo publisko investīciju maksimālais līmenis, ko var atbalstīt saskaņā ar EISF, un, otrkārt, liela asimetriska satricinājuma smagums.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regula (ES) Nr. 472/2013. par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

¹³ Padomes 2002. gada 18. februāra Regula (EK) Nr. 332/2002, ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilanci (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).

Atbalsts, kas noteikts, pamatojoties uz šo formulu, arī būtu jāsamērogo atkarībā no satricinājuma smaguma, izmantojot koeficientu (β). Šo koeficientu nosaka šādi: ja trieciens palielina bezdarbu par vairāk nekā 2,5 procentpunktiem, attiecīgajai dalībvalstij ir pieejams maksimālais atbalsts. EISF aizdevumu varētu palielināt līdz attiecināmo publisko investīciju maksimālajam līmenim, ja asimetrisks satricinājums ir īpaši smags, ko atspoguļo citi dalībvalsts stāvokļa rādītāji ekonomiskajā ciklā (piemēram, uzticēšanās apsekojumi), un makroekonomiskās situācijas dziļāka analīze (jo īpaši tā, ko veic makroekonomisko prognožu un Eiropas pusgada kontekstā). Nolūkā nodrošināt, lai pēc iespējas vairāk dalībvalstu varētu pretendēt uz atbalstu saskaņā ar EISF, aizdevumam dalībvalstij nevajadzētu pārsniegt 30 % no atlikušo pieejamo līdzekļu apjoma, ievērojot sliekšni, kurš noteikts EISF aizdevumu kalibrēšanai ar pieejamajiem līdzekļiem Savienības budžetā.

- (25) EISF procentu likmes subsīdiu summa būtu jānosaka kā procentuālā daļa no procentu likmes izmaksām, kas dalībvalstij radušās par aizdevumu, kurš piešķirts saskaņā ar EISF.
- (26) Procentu likmes subsīdiu finansēšanai būtu jāizveido Stabilizācijas atbalsta fonds. Stabilizācijas atbalsta fonds būtu jānodrošina ar to dalībvalstu iemaksām, kuru valūta ir euro, un citu dalībvalstu iemaksām, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II).
- (27) Gan valstu iemaksu summu noteikšana Stabilizācijas atbalsta fondā, gan to pārvedumi būtu jāreglamentē ar starpvaldību nolīgumu, kurš noslēdzams starp dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un citām dalībvalstīm, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II). Minētajā nolīgumā būtu jāparedz, ka valstu iemaksas visām dalībvalstīm tiek aprēķinātas, pamatojoties uz to dalībvalstu centrālo banku, kuru valūta ir euro, Eurosistēmas monetāro ienākumu īpatsvaru. Dalībvalstīm, kuras piedalās VKM II, valstu iemaksu noteikšanai būtu jāparedz īpašs koeficients. Komisijai būtu jāpalīdz dalībvalstīm aprēķināt minētās iemaksas. Šajā nolūkā Eiropas Centrālajai bankai (ECB) būtu jāpaziņo Komisijai to monetāro ienākumu summas, kuras Eurosistēmas valstu centrālās bankas ir tiesīgas saņemt.
- (28) Pēc tam, kad būs stājies spēkā šis starpvaldību nolīgums, procentu likmes subsīdiu maksājumam attiecīgajai dalībvalstij vajadzētu būt atkarīgam no tā, vai dalībvalsts ir pārvedusi ikgadējo iemaksu Stabilizācijas atbalsta fondā. Procentu likmes subsīdiu maksājumam vajadzētu būt atkarīgam no tā, vai Stabilizācijas atbalsta fondā ir pieejami pietiekami līdzekļi. Procentu likmes subsīdiu maksājums no Stabilizācijas atbalsta fonda būtu jāatliek, ja procentu likmes subsīdija konkrētajai dalībvalstij pārsniegtu 30 % no Stabilizācijas atbalsta fondā pieejamiem līdzekļiem brīdī, kad ir veicams šāds maksājums.
- (29) Komisijai vajadzētu būt atbildīgai par Stabilizācijas atbalsta fonda aktīvu drošu un piesardzīgu pārvaldīšanu.
- (30) Lai palielinātu publisko investīciju ietekmi un potenciālo EISF atbalstu, būtu jānodrošina un vajadzības gadījumā jāstiprina dalībvalstu publisko investīciju sistēmu un prakses kvalitāte. Komisijai būtu regulāri jāveic novērtējums ziņojuma veidā un, ja tas ir pamatoti, tajā būtu jāsniedz ieteikumi par publisko investīciju sistēmu un prakses kvalitātes uzlabošanu dalībvalstīs. Dalībvalsts var lūgt Komisijas tehnisko palīdzību. Komisija varētu veikt tehniskās misijas.
- (31) Lai paredzētu noteikumus ESM vai tā tiesību pārņēmēja iesaistei finansiālās palīdzības sniegšanā līdztekus Komisijai publisko investīciju atbalsta nolūkā, Komisija būtu

jāpilnvaro pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz attiecīgās informācijas apmaiņu saistībā ar EISF aizdevumu, ESM iesaistes ietekmi EISF atbalsta summas aprēķiniem un procentu likmes subsīdijas piešķiršanu no Stabilizācijas atbalsta fonda dalībvalstij par izmaksām, kas radušās saistībā ar ESM finansiālo palīdzību. Komisija būtu arī jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka procentu likmes subsīdijas aprēķinu formulu, sīki izstrādātus noteikumus Stabilizācijas atbalsta fonda pārvaldībai un tā investīciju stratēģijas vispārīgos principus un kritērijus. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁴. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (32) Saskaņā ar 22. un 23. punktu 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu šī regula jāizvērtē, lai jo īpaši novērtētu tās efektivitāti, ieguldījumu dalībvalstu ekonomiskās politikas īstenošanā un Savienības nodarbinātības un izaugsmes stratēģijā un lai noteiktu iespējamo turpmāko attīstību, kas nepieciešama, lai izveidotu apdrošināšanas mehānismu, kurš kalpos makroekonomiskās stabilizācijas mērķiem. To veiks, pamatojoties uz informāciju, kas savākta, ievērojot konkrētas uzraudzības prasības, vienlaikus izvairoties no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, īpaši dalībvalstīm. Attiecīgā gadījumā šīs prasības var ietvert izmērāmus rādītājus kā pamatu regulas ietekmes uz vietas izvērtēšanai.
- (33) EISF būtu jāuzskata par pirmo soli ceļā uz tāda pilnvērtīga apdrošināšanas mehānisma izstrādi laika gaitā, kura mērķis ir makroekonomiskā stabilizācija. Pašlaik EISF tiktu balstīts uz aizdevumiem un procentu likmes subsīdiju piešķiršanu. Vienlaikus nav izslēgts, ka ESM vai tā tiesību pārņēmējs publisko investīciju atbalsta nolūkā nākotnē būtu iesaistīts finansiālas palīdzības sniegšanā dalībvalstīm, kuru valūta ir euro un kuras saskaras ar nelabvēlīgiem ekonomiskiem apstākļiem. Turklāt, lai nodrošinātu spēcīgu instrumentu makroekonomiskās stabilizācijas mērķiem pret asimetriskiem satricinājumiem, nākotnē varētu izveidot brīvprātīgu apdrošināšanas mehānismu ar aizņemšanās spēju, kas balstās uz dalībvalstu brīvprātīgām iemaksām.
- (34) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un Padomes Regulu (ES) 2017/1939 Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus,

¹⁴ OV L 231, 12.5.2016., 1. lpp.

pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā un jāpiešķir Komisijai, OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve.

- (35) Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu, uz šo regulu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes pieņemtie horizontālie finanšu noteikumi. Šie noteikumi ir paredzēti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izstrādei un īstenošanai, izmantojot dotācijas, iepirkumu, godalgas un netiešu izpildi, kā arī paredz finanšu jomas subjektu atbildības kontroli. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir pareizas finanšu pārvaldības un lietderīga ES finansējuma neatņemams priekšnosacījums.
- (36) Tā kā šīs regulas mērķi, proti, izveidot Eiropas Investīciju stabilizācijas funkciju, kas nepieciešama, lai absorbētu lielus asimetriskus satricinājumus, kuri apdraud ekonomisko un sociālo kohēziju, EMS arhitektūras dēļ ar centralizētu monetāro politiku, bet valsts fiskālo politiku, nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet rīcības mēroga dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I DAĻA

IEVADA NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu izveido Eiropas Investīciju stabilizācijas funkciju (EISF).
2. EISF sniedz finansiālu atbalstu aizdevumu un procentu likmes subsīdiju veidā publiskām investīcijām dalībvalstī, kas saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu.
3. EISF atbalsts ir pieejams dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un citām dalībvalstīm, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā, kurš minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 140. panta 1. punktā.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “nolīgums” ir starpvaldību nolīgums, kas noslēgts starp visām dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un citām dalībvalstīm, kuras piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II), kurš nosaka to finanšu iemaksu aprēķināšanu un pārvedumu Stabilizācijas atbalsta fondā;

(2) “publiskās investīcijas” ir vispārējās valdības bruto pamatkapitāla veidošana, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 549/2013¹⁵ A pielikumā;

(3) “attiecināmās publiskās investīcijas” ir a) publiskās investīcijas politikas mērķu atbalstam, kuri definēti Regulā (ES) Nr. [XX] [*insert reference to new Common Provisions Regulation*]¹⁶, un b) visi izdevumi izglītības un apmācības jomā, kuri definēti Regulas (ES) Nr. 549/2013 A pielikumā un nav ietverti a) punktā;

(4) “EISF atbalsts” ir Savienības finansiāla palīdzība Finanšu regulas [220.] panta nozīmē aizdevumu un procentu likmes subsīdiju veidā saskaņā ar EISF attiecināmo publisko investīciju atbalstam;

(5) “publisko investīciju pārvaldības sistēmas un prakse” ir dalībvalstu iekšējie publisko investīciju plānošanas, piešķiršanas un īstenošanas procesi;

(6) “Savienības stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” ir mērķi un kopīgi uzdevumi, kas virza dalībvalstu un Savienības darbību un kas ir izklāstīti Eiropadomes 2010. gada 17. jūnija secinājumos kā I pielikums (Jauna Eiropas nodarbinātības un izaugsmes stratēģija, ES pamatmērķi), Padomes 2015. gada 14. jūlija Ieteikumā (ES) 2015/1184¹⁷ par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Eiropas Savienības ekonomikas politikai un Padomes Lēmumā (ES) 2016/1838¹⁸, kā arī jebkādi pārskatīti mērķi un kopīgi uzdevumi.

II DAĻA

KRITĒRIJI

3. pants

Atbilstības kritēriji

1. Dalībvalsts ir tiesīga saņemt EISF atbalstu, ja uz to neattiecas:

(a) saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 8. punktu vai 126. panta 11. punktu pieņemtais Padomes lēmums, ar ko konstatē, ka tā divu gadu laikā pirms atbalsta pieprasīšanas no EISF nav efektīvi rīkojusies, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu;

(b) saskaņā ar Padomes Regulas (ES) Nr. 1466/97¹⁹ 6. panta 2. punktu vai 10. pantu pieņemtais Padomes lēmums, ar ko konstatē, ka tā divu gadu laikā pirms atbalsta pieprasīšanas no EISF nav efektīvi rīkojusies, lai novērstu novēroto būtisko novirzi;

(c) divi secīgi Padomes ieteikumi tajā pašā nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011²⁰ 8. panta 3. punktu, pamatojoties uz to, ka attiecīgā dalībvalsts divu gadu laikā pirms atbalsta pieprasīšanas no EISF ir iesniegusi nepietiekamu korektīvo pasākumu plānu;

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regula (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.).

¹⁶ [*Insert correct reference to new version of Common Provisions Regulation*]

¹⁷ OV L 192, 18.7.2015., 27. lpp.

¹⁸ OJ L 280, 18.10.2016., 30. lpp.

¹⁹ Padomes 1997. gada 7. jūlija Regula (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regula (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

(d) divi secīgi Padomes lēmumi tajā pašā nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 10. panta 4. punktu, ar kuriem noteikta attiecīgās dalībvalsts neatbilstība, pamatojoties uz to, ka tā divu gadu laikā pirms atbalsta pieprasīšanas no EISF nav veikusi ieteiktos korektīvos pasākumus;

(e) Padomes lēmums, ar ko apstiprina makroekonomikas korekciju programmu Regulas (ES) Nr. 472/2013 7. panta 2. punkta nozīmē;

(f) Padomes lēmums, ar ko īsteno vidēja termiņa finansiālās palīdzības instrumentu Padomes Regulas (EK) Nr. 332/2002²¹ 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta nozīmē.

2. Kad nolīgums ir stājies spēkā, dalībvalsts ir tiesīga saņemt procentu likmes subsīdiju tikai tad, ja tā izpilda savus nolīgumā paredzētos pienākumus.

4. pants

Aktivizēšanas kritēriji

1. Uzska, ka dalībvalsts saskaras ar lielu asimetrisku satricinājumu, ja vienlaikus ir izpildīti šādi aktivizēšanas kritēriji:

a) valsts bezdarba līmeņa ceturkšņa rādītājs pārsniedza vidējo bezdarba līmeni attiecīgajā dalībvalstī 60 ceturkšņu laikposmā pirms ceturkšņa, kurā ir iesniegts pieprasījums;

b) valsts bezdarba līmeņa ceturkšņa rādītājs palielinājās par vairāk nekā vienu procentpunktu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada tajā pašā ceturksnī novēroto bezdarba līmeni.

2. Bezdarba līmeni 1. punkta nolūkiem nosaka, atsaucoties uz Regulu (EK) Nr. 577/98²².

Jo īpaši tas attiecas uz ekonomiski aktīvo iedzīvotāju bezdarba līmeni, ieskaitot visas vecuma grupas, procentos no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita.

3. Valsts bezdarba līmeņa ceturkšņa rādītāju, kas izmantots šā panta 1. punkta un 8. panta 1. punkta c) apakšpunkta nolūkiem, sezonāli korigē.

5. pants

Atbalstītās investīcijas

1. Dalībvalsts, kas saņem EISF atbalstu, katrā attiecīgajā gadā, kurā tā saņem EISF aizdevumu, rīkojas šādi:

(a) investē attiecināmajās publiskajās investīcijās summu, kas atbilst vismaz EISF aizdevuma summai,

(b) saglabā tādu pašu publisko investīciju līmeni salīdzinājumā ar publisko investīciju vidējo līmeni pēdējos piecos gados.

Tomēr Komisija, pieņemot lēmumu saskaņā ar 6. panta 2. punktu, var secināt, ka šāds publisko investīciju līmenis ir neilgtspējīgs, un šādā gadījumā tā nosaka publisko investīciju saglabājamo līmeni.

²¹ Padomes Regula (EK) Nr. 332/2002 (OV L 53/1, 23.2.2002., lpp.).

²² Padomes 1998. gada 9. marta Regula (EK) Nr. 577/98 par darbaspēka izlases veida apsekojuma organizēšanu Kopienā (OV L 77, 14.3.1998., 3. lpp.).

2. Nākamajā gadā pēc EISF aizdevuma izmaksas Komisija pārbauda, vai attiecīgā dalībvalsts ir ievērojusi 1. punktā minētos kritērijus. Komisija arī jo īpaši pārbauda, cik lielā mērā attiecīgā dalībvalsts ir saglabājusi attiecināmās publiskās investīcijas programmās, ko Savienība atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.

Ja pēc attiecīgās dalībvalsts uzklauššanas Komisija secina, ka 1. punktā minētie nosacījumi nav ievēroti, tā pieņem lēmumu:

- (a) ar ko attiecīgā gadījumā pieprasa pilnībā atmaksāt visu EISF aizdevumu vai tā daļu; un
- (b) ar ko nosaka, ka attiecīgā dalībvalsts, veicot EISF aizdevuma atmaksu, nav tiesīga saņemt procentu likmes subsīdiju.

Komisija bez liekas kavēšanās pieņem lēmumu un dara to publiski pieejamu.

III DAĻA

EISF ATBALSTA PROCEDŪRA UN VEIDS

6. pants

Procedūra EISF atbalsta piešķiršanai

1. Ja dalībvalsts izpilda 3. pantā minētos kritērijus un saskaras ar 4. pantā minēto lielu asimetrisku satricinājumu, tā vienu reizi gadā var iesniegt pieprasījumu Komisijai EISF atbalsta saņemšanai. Dalībvalsts norāda savas atbalsta vajadzības.

Komisija novērtē pieprasījumus un atbild uz tiem secībā, kādā tie saņemti. Tā rīkojas bez liekas kavēšanās.

2. Komisija pieņem lēmumu par EISF atbalsta nosacījumiem. Lēmumā norāda summu, vidējo dzēšanas termiņu, cenu noteikšanas formulu un EISF aizdevuma pieejamības periodu un procentu likmes subsīdijas summu, un citus sīki izstrādātus noteikumus, kas nepieciešami atbalsta īstenošanai. Pieņemot lēmumu par EISF atbalsta nosacījumiem, Komisija ņem vērā summu, ko Regulas (ES, Euratom) Nr. XX ("Finanšu regula") [210. panta 3. punkta]. nozīmē uzskata par ilgtspējīgu saskaņā ar pašu resursu robežlielumu maksājumu apropriācijām.

IV DAĻA

EISF ATBALSTA SUMMA

7. pants

Aizdevumu maksimālā summa

Saskaņā ar šo regulu dalībvalstīm piešķirto neatmaksāto aizdevumu pamatsumma ir ierobežota un nepārsniedz 30 mljrd. EUR.

8. pants

EISF aizdevuma summa

1. Neskarot 3. punktu, EISF aizdevuma summu (S) aprēķina ar šādu formulu.

$$S = \beta \times I_S \times (\text{bezdarba līmeņa pieaugums}_{DV} - \text{robežlieluma līmenis}) \\ \text{pie } S \leq I_S$$

Šajā formulā izmanto šādus apzīmējumus:

(a) " β " = 0,66;

(b) " I_S " apzīmē 2. punktā minēto attiecināmo publisko investīciju maksimālo līmeni, ko EISF var atbalstīt attiecīgajā dalībvalstī;

(c) " $\text{bezdarba līmeņa pieaugums}_{DV}$ " apzīmē valsts bezdarba līmeņa ceturkšņa rādītāja, kas minēts 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, pieaugumu, kurš izteikts procentpunktos;

(d) "robežlieluma līmenis" apzīmē 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā definēto robežlielumu, kas izteikts procentpunktos.

Tomēr Komisija var palielināt EISF aizdevuma summu (S) līdz summai I_S , ja liels asimetrisks satricinājums, ar ko saskaras attiecīgā dalībvalsts, ir īpaši smags.

2. Attiecināmo publisko investīciju maksimālo līmeni, ko EISF var atbalstīt attiecīgajā dalībvalstī (I_S), aprēķina ar šādu formulu:

$$I_S = \alpha \times \frac{\text{vidējās publiskās investīcijas}_{ES}}{IKP_{ES}} \times IKP_{DV}$$

Šajā formulā izmanto šādus apzīmējumus:

(a) " α " = 11,5;

(b) " $\frac{\text{vidējās publiskās investīcijas}_{ES}}{KP_{ES}}$ " apzīmē attiecināmo publisko investīciju attiecību pret IKP faktiskajās cenās un vidēji piecu pilnu gadu laikposmā, pirms saskaņā ar 6. panta 1. punktu iesniegts EISF atbalsta pieprasījums;

(c) " IKP_{DV} " apzīmē attiecīgās dalībvalsts IKP faktiskajās cenās un vidēji piecu pilnu gadu laikposmā, pirms saskaņā ar 6. panta 1. punktu iesniegts atbalsta pieprasījums;

3. EISF aizdevums nepārsniedz 30 % no 7. pantā minētās pieejamās summas pēc tādu neatmaksāto aizdevumu kopsummas atskaitīšanas, kuri piešķirti saskaņā ar EISF.

9. pants

EISF procentu likmes subsīdiju summa

1. Procentu likmes subsīdija (IRS) palīdz segt EISF aizdevuma procentu izmaksas, kas radušās dalībvalstij. EISF procentu likmes subsīdijas summu aprēķina ar šādu formulu.

$$IRS = 100 \text{ procenti no procentu likmes izmaksām}_{DV}$$

Šajā noteikumā “procentu likmes izmaksas” ir procentu summa, kas balstīta cenu noteikšanas formulā, kura noteikta 6. panta 2. punktā minētajā Komisijas lēmumā, ņemot vērā jebkādu refinansēšanu saskaņā ar 12. panta 4. punktu;

2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantā noteikto procedūru, lai grozītu šo regulu, nosakot 1. punktā minēto procentu likmi, ja tas ir nepieciešams, ņemot vērā nolīguma īstenošanu vai maksājumu iespējamo atlikšanu saskaņā ar 18. panta 2. punktu.

10. pants

ESM vai tā tiesību pārņēmēja finansiālais atbalsts

1. Ja ESM vai tā tiesību pārņēmējs dalībvalstīm sniedz finansiālu palīdzību, lai atbalstītu attiecināmās publiskās investīcijas saskaņā ar kārtību un nosacījumiem, kas atbilst šai regulai, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantā paredzēto procedūru, lai:

(a) papildinātu šo regulu, precizējot informācijas apmaiņu starp Komisiju un ESM vai tā tiesību pārņēmēju attiecībā uz 6. panta 2. punktā minētajiem elementiem;

(b) papildinātu šo regulu, paredzot noteikumus par papildināmību starp finansiālo palīdzību no ESM vai tā tiesību pārņēmēja un EISF atbalsta summām, kas aprēķinātas saskaņā ar 8. un 9. pantu;

(c) grozītu vai papildinātu 9. un 18. pantu nolūka ļaut Stabilizācijas atbalsta fondam piešķirt procentu likmes subsīdijas dalībvalstīm par procentu izmaksām, kas radušās saistībā ar finansiālo palīdzību, kuru attiecināmo publisko investīciju atbalstam dalībvalstīm piešķīris ESM vai tā tiesību pārņēmējs.

V DAĻA

IZMAKSAS UN ĪSTENOŠANAS PROCEDŪRAS

I sadaļa

Aizdevumi

11. pants

Aizdevuma izmaksa

1. EISF aizdevumu principā izmaksā vienā maksājumā.

12. pants

Aizņēmumu un aizdevumu operācijas

1. Aizņēmumu un aizdevumu operācijas veic euro.

2. Pēc tam, kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar 6. panta 2. punktu, Komisija ir pilnvarota aizņemties kapitāla tirgos vai finanšu iestādēs vispiemērotākajā laikā starp plānotajām izmaksas reizēm, lai optimizētu finansējuma izmaksas un saglabātu savu kā emitenta reputāciju finanšu tirgos. Piesaistītos, bet vēl neizmaksātos līdzekļus visu laiku glabā speciālā naudas vai vērtspapīru kontā, kuru pārvalda saskaņā ar noteikumiem, ko piemēro ārpusbudžeta darbībām, un tos nevar izmantot nekādam citam mērķim, kā tikai tam, lai sniegtu dalībvalstīm finansiālu atbalstu saskaņā ar šo mehānismu.

3. Ja kāda dalībvalsts saņem EISF aizdevumu, kam ir paredzēta iespēja veikt atmaksāšanu pirms termiņa, un pieņem lēmumu izmantot šo iespēju, Komisija veic vajadzīgos pasākumus.

4. Pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma vai Komisijas iniciatīvas un ja apstākļi ļauj samazināt EISF aizdevuma procentu likmi, Komisija var refinansēt visu tās sākotnējo aizņēmumu vai tā daļu vai pārstrukturēt atbilstīgos finanšu nosacījumus.

13. pants

Izmaksas

Neskarot 9. pantu, izmaksas, kas Savienībai radušās, noslēdzot un īstenojot katru operāciju, sedz dalībvalsts, kura saņem EISF aizdevumu.

14. pants

Aizdevumu pārvaldība

1. Komisija nosaka vajadzīgos pasākumus aizdevumu pārvaldībai ar ECB.

2. Lai pārvaldītu saņemto EISF atbalstu, attiecīgā dalībvalsts savā centrālajā bankā atver īpašu kontu. Tā pārved EISF aizdevuma pamatsummu un maksājamos procentus ECB kontā četrpadsmit TARGET2 darbdienu laikā pirms attiecīgā maksājuma termiņa.

II sadaļa

Procentu likmes subsīdija

15. pants

Procentu likmes subsīdijas izmaksa

Neskarot 5. panta 2. punktu un 16. pantu, procentu likmes subsīdiju attiecīgajai dalībvalstij izmaksā brīdī, kad dalībvalsts atmaksā EISF aizdevumu vai maksājamos procentus.

III sadaļa

Kontrole

16. pants

Kontrole un revīzijas

1. Neskarot Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 27. pantu, Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības veikt jebkādas finanšu kontroles vai revīzijas attiecīgajā dalībvalstī, kuras tā uzskata par vajadzīgām saistībā ar minētā EISF atbalsta pārvaldību.

2. Komisijai, tostarp Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai, jo īpaši ir tiesības nosūtīt savus ierēdņus vai pienācīgi pilnvarotus pārstāvjus, lai attiecīgajā dalībvalstī veiktu tehniskas vai finanšu kontroles vai revīzijas, ko tā uzskata par vajadzīgām saistībā ar EISF atbalstu.

3. Saskaņā ar Finanšu regulas [127.] pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

VI DAĻA

STABILIZĀCIJAS ATBALSTA FONDS

17. pants

Stabilizācijas atbalsta fonda struktūra

1. Ar šo izveido Stabilizācijas atbalsta fondu.

2. Stabilizācijas atbalsta fonds ir nodrošināts ar turpmāko:

(a) dalībvalstu iemaksām saskaņā ar nolīgumu;

(b) peļņu no Stabilizācijas atbalsta fonda investētajiem resursiem;

(c) procentu likmes subsīdiu atmaksājumiem, ko veic dalībvalstis saskaņā ar 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

3. Stabilizācijas atbalsta fonda ieņēmumi, kas paredzēti 2. punkta a) apakšpunktā, ir ārējie piešķirtie ieņēmumi, un ieņēmumi, kas paredzēti 2. punkta c) apakšpunktā, ir iekšējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas [21. panta 4. punktu].

4. Lai aprēķinātu 2. punkta a) apakšpunktā minētās iemaksas, ECB ne vēlāk kā līdz katra attiecīgā gada 30. aprīlim paziņo Komisijai monetāro ienākumu summas, kuras piešķirtas Eurosistēmas valstu centrālajām bankām saskaņā ar 32. pantu Protokolā Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem.

18. pants

Stabilizācijas atbalsta fonda izmantošana

1. Stabilizācijas atbalsta fonda resursus var izmantot vienīgi 9. pantā minēto procentu likmes subsīdiu maksājumiem dalībvalstīm.

2. Procentu likmes subsīdijas maksājums nepārsniedz 30 % no Stabilizācijas atbalsta fondā pieejamajiem līdzekļiem brīdī, kad attiecīgajai dalībvalstij ir veicams šāds maksājums. Jebkādu nākamo maksājumu atliek. Jebkādas 17. panta 2. punktā minētās jaunās iemaksas Stabilizācijas atbalsta fondā vispirms izmanto, lai segtu atliktos maksājumus attiecīgajām dalībvalstīm. Ja ir vairāk par vienu atlikto maksājumu, kārtību, kādā šādi maksājumi sedzami, nosaka pēc atlikšanas laikposma garuma, sākot ar visilgāko.

19. pants

Stabilizācijas atbalsta fonda pārvaldība

1. Komisija tieši pārvalda Stabilizācijas atbalsta fondu saskaņā ar šo regulu un 3. punktā minētajiem deleģētajiem aktiem.
2. Komisija īsteno piesardzīgu un drošu investīciju stratēģiju, kas ir paredzēta 3. punktā minētajos deleģētajos aktos, saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot atbilstošus prudenciālos noteikumus, un investē līdzekļus, kas ir Stabilizācijas atbalsta fondā, skaidras naudas un skaidras naudas ekvivalenta naudas tirgus instrumentos, parāda un kredīta vērtspapīros, piemēram, termiņnoguldījumos, obligācijās, parādzīmēs, saistībās vai ar aktīviem nodrošinātos vērtspapīros, tostarp ar mainīgas procentu likmes vai nulles procentu likmes kuponiem, kā arī indeksētos vērtspapīros. Investīcijas ir sektorāli, ģeogrāfiski un proporcionāli pietiekami diversificētas. Ienākumu no minētajām investīcijām ieskaita Stabilizācijas atbalsta fondā.
3. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 21. pantā paredzēto procedūru pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem papildina šo regulu, nosakot sīki izstrādātus noteikumus Stabilizācijas atbalsta fonda pārvaldībai un tā investīciju stratēģijas vispārīgos principus un kritērijus.

VII DAĻA

PUBLISKO INVESTĪCIJU PĀRVALDĪBAS SISTĒMU UN PRAKSES KVALITĀTE

20. pants

Publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses kvalitāte

1. Lai palielinātu publisko investīciju ietekmi un potenciālo EISF atbalstu, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai panāktu un uzturētu publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses augstu kvalitāti.
2. Ne vēlāk kā [DATE *two years after the entry into force of this Regulation*] un reizi piecos gados pēc tam Komisija novērtē publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses kvalitāti dalībvalstīs. Komisija sagatavo ziņojumu, kurā ietver kvalitatīvu novērtējumu un vērtējumu, kura pamatā ir rādītāju kopums, un vajadzības gadījumā ieteikumus publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses kvalitātes uzlabošanai. Ziņojumu publisko.
3. Dalībvalstu publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses kvalitātes novērtēšanas metodika ir izklāstīta pielikumā. Komisija regulāri novērtē izmantotās metodikas un kritēriju piemērotību un vajadzības gadījumā pielāgo vai groza tos. Komisija publisko pamatā esošās metodikas un kritēriju izmaiņas.
4. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 21. pantā paredzēto procedūru pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem groza vai papildina šo regulu, atjauninot 3. punktā minēto metodiku un kritērijus.

VIII DAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

21. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 10. pantā, 19. panta 3. punktā un 20. panta 5. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [DATE/*entry into force of this Regulation*].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 10. pantā, 19. panta 3. punktā un 20. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 10. pantu, 19. panta 3. punktu un 20. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par trim mēnešiem.

22. pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Regulas 2. pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par regulas virzību uz 36. apsvērumā un 1. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi novērtēta programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai grozītu II pielikumu nolūkā vajadzības gadījumā pārskatīt vai papildināt rādītājus un papildināt šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un novērtēšanas satvara izveidi.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi. Šim nolūkam EISF atbalsta saņēmējiem uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
4. Izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
5. EISF starpposma novērtējumu veic, tiklīdz par EISF īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija. Četrus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija veic EISF galīgo izvērtējumu.

Šajā izvērtējumā cita starpā novērtē:

- (a) šīs regulas efektivitāti;

(b) EISF ieguldījumu dalībvalstu ekonomikas politikas īstenošanā tādā veidā, lai stiprinātu kohēziju Savienībā;

(c) to, kā šī regula ir veicinājusi Savienības izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas īstenošanu;

(d) brīvprātīga apdrošināšanas mehānisma izstrādes lietderīgumu makroekonomiskās stabilizācijas nolūkā.

Vajadzības gadījumā izvērtējumam pievieno priekšlikumu par šīs regulas grozījumiem.

6. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eurogrupai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.

23. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā [divdesmitajā dienā] pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. panta 2. punkta b) apakšpunkts stājas spēkā [DATE].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(-s) (*programmu kopums*)
- 1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.5. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.6. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgā(-s) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-s) un budžeta izdevumu pozīcija(-s)
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
 - 3.2.1. *Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem*
 - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
 - 3.2.3. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijas izveidi

1.2. Attiecīgās rīcībpolitikas joma(-s) (*programmu kopums*)

Ekonomiskā un monetārā savienība

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību²³

☐ spēkā esošas darbības turpināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu /jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Šī iniciatīva ir turpmākais pasākums pēc Komisijas 2017. gada 6. decembra paziņojuma par jauniem budžeta instrumentiem stabīlai eurozonai Savienības sistēmas ietvaros, kas ir daļa no iniciatīvu paketes, kuru mērķis ir padziļināt Eiropas ekonomisko un monetāro savienību. Tās pamatā ir jo īpaši piecu priekšsēdētāju 2015. gada 22. jūnija Ziņojums par Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu un Komisijas 2017. gada 31. maija Pārdomu dokuments par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu.

To piemēros eurozonas dalībvalstīm, kā arī dalībvalstīm, kuras pievienojušās VKM II, ja tās izpilda regulā paredzētos atbilstības un aktivizēšanas kritērijus.

Šī regula stāsies spēkā [divdesmitajā dienā] pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

1.4.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība. Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*): Valūtas savienībā ir vairākas aizsardzības līnijas pret graužošiem satricinājumiem: elastīgi tirgi, tostarp efektīvi finanšu tirgi, stabila valdības politika (tostarp fiskālo rezervju veidošana ekonomikas uzplaukuma posmā, lai nodrošinātu manevrēšanas iespēju satricinājumu

²³

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā.

absorbēšanai, kad tie notiek), un kopīgu instrumentu kopums krīzes situāciju pārvarēšanai. Tomēr pat ar visiem šiem elementiem lielu satricinājumu gadījumā nepietiek, lai nodrošinātu pienācīgu ekonomisko stabilizāciju, jo īpaši mazās atklātās ekonomikās, kā to apliecina nesenā finanšu krīze. Lai tiktu galā ar lieliem satricinājumiem, eurozonas līmenī nepieciešams fiskālais instruments, lai novērstu valstu subsidiaritātes pārslogojumus. Stabilizācijas funkcijai — kā būtiskam papildu elementam — vajadzētu būt aktīvai liela mēroga satricinājumu gadījumā, kas skar dalībvalsti vai vairākas dalībvalstis un kad citi mehānismi un valsts politika ir ierobežota, radot lielu ekonomisko risku pašai dalībvalstij, kā arī visai eurozonai kopumā. Būtu svarīgi izvairīties no tā, ka satricinājumi un ievērojama lejupslīde rada dziļāku un plašāku spriedzes situāciju. Stabilizācijas funkcija ļautu izvairīties no šādām situācijām, izmantojot iespēju atbalstīt dalībvalstis, kuras saskaras ar ievērojamu spriedzi. Atbilstošāka un precīzāka valsts līmeņa fiskālā politika arī veicinātu konsekvētāku kopējo fiskālo nostāju, kas radītu pozitīvu blakusietekmi arī uz citām dalībvalstīm. Turklāt stabilizācijas funkcija atbalstītu dalībvalstis, kad līdzekļi stabilizācijas vajadzībām valsts līmenī samazinās, bet pirms vēršanās pēc finansiālās palīdzības, tādējādi, iespējams, mazinot korekcijas izmaksas.

Gaidāmā radītā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*). Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijai būtu jāstabilizē attiecināmas publiskās investīcijas dalībvalstīs, kuras saskaras ar lieliem asimetriskiem satricinājumiem, kad valstu automātisko stabilizatoru darbība ir nepietiekama, valsts fiskālā politika saskaras ar sarežģītu kompromisu starp stabilizāciju un ilgtspējību, monetārā politika ir ierobežota un fiskālās politikas koordinācija ir sasniegusi savus ierobežojumus. Atbalstot publiskās investīcijas, shēma varētu palīdzēt novērst būtisku vidēja termiņa un ilgtermiņa izaugsmes samazināšanos valsts līmeņa korekcijas rezultātā un varētu arī veicināt, lai skartajai dalībvalstij satricinājuma dēļ nenāktos pieprasīt finansiālo palīdzību.

1.4.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Šī ir pirmā reize, kad stabilizācijas funkcija tiek ieviesta kā daļa no EMS padziļinātajām reformām. Pēdējā finanšu krīze ir apliecinājusi dalībvalstu neaizsargātību pret lieliem ekonomiskiem satricinājumiem, tostarp to dalībvalstu, kuru publiskās finanses iepriekš bijušas stabilas. Šo satricinājumu dēļ būtiski pasliktinājās skarto dalībvalstu fiskālās pozīcijas, un daudzos gadījumos minētajām dalībvalstīm nācās pieprasīt finansiālās palīdzības programmas. Tomēr līdz tam, kad tika pieprasītas finansiālās palīdzības programmas, ekonomikas korekcijas izmaksas jau bija ļoti augstas, un sekojošā korekcija būtiski ietekmēja to vidēja termiņa un ilgtermiņa izaugsmes rādītājus. Stabilizācijas funkcija būtu vērsta uz to, lai izvairītos no šāda scenārija atkātošanās nākotnē.

1.4.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Saskaņā ar ierosināto regulu EISF instruments ir saderīgs ar citiem kohēzijas politikas instrumentiem. Instruments papildina programmas, ko Savienība atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un kuras pēdējos gados veidoja vairāk nekā pusi no kopējām publiskajām investīcijām, tādējādi lielā mērā stiprinot ekonomiskā un sociālā stāvokļa izlīdzināšanas procesu reģionos un valstīs visā ES. Šajā ziņā jānorāda, ka, ar Kopīgo

noteikumu regulu ieviešot *ex ante* un makroekonomiskos nosacījumus, ir izveidota arī lielāka saikne starp Eiropas pusgada prioritātēm un programmām, ko Savienība atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai. Līdzīgi nosacījumi nosaka tiesības pretendēt uz atbalstu saskaņā ar EISF instrumentu. Turklāt EISF instruments arī papildina citus ES līmeņa instrumentus, kas var īpaši palīdzēt mazināt ekonomiskos satricinājumus valstu vai vietējā līmenī, piemēram, Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, kurš sniedz finansiālu palīdzību dalībvalstīm/reģioniem, kurus skārušas lielas katastrofas; kā arī Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu, no kura tiek sniegts atbalsts cilvēkiem, kas atlaisti tādēļ, ka ir notikušas lielas strukturālas izmaiņas pasaules tirdzniecības modeļos, vai arī globālās ekonomikas un finanšu krīzes dēļ.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

- ☐ ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva
- ☐ darbības laiks: [DD./MM.]YYYY.–[DD./MM.]YYYY.
- ☐ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no YYYY. līdz YYYY., uz maksājumu apropriācijām – no YYYY. līdz YYYY.
- X ☐ beztermiņa priekšlikums/iniciatīva

Īstenošana ar sākšanas periodu [divdesmitajā dienā] pēc regulas publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Priekšlikums tiks īstenots tikai pēc tam, kad saņēmēja dalībvalsts būs izpildījusi atbilstības un aktivizēšanas kritērijus. Tas būtu piemērojams, tiklīdz ir izpildīts divkārtā sliekšņa nosacījums.

1.6. Plānotie pārvaldības veidi²⁴

- X ☐ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:
 - X ☐ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
 - ☐ ko veic izpildaģentūras.
- ☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm
- ☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:
 - ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
 - ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
 - ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
 - ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
 - ☐ publisko tiesību subjektiem;
 - ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
 - ☐ struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
 - ☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP jomā, kāda tā paredzēta Līguma par Eiropas Savienību V sadaļā, un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.

Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, iedaļā "Piezīmes" sniedziet papildu informāciju.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Pēc dalībvalsts pieprasījuma Komisija novērtēs, vai attiecīgā dalībvalsts atbilst aktivizēšanas un atbilstības kritērijiem, lai iegūtu tiesības gūt labumu no stabilizācijas funkcijas. Turklāt nākamajā gadā pēc EISF aizdevuma izmaksas

²⁴ Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļvietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Komisija pārbaudīs, vai attiecīgā dalībvalsts ir ievērojusi nosacījumu, ka aizdevumi tiek investēti attiecināmajās publiskajās investīcijās un ka dalībvalsts ir saglabājusi tādu pašu publisko investīciju līmeni salīdzinājumā ar publisko investīciju vidējo līmeni pēdējos piecos gados. Tomēr Komisija var secināt, ka šāds publisko investīciju līmenis, kurš būtu jāsaglabā dalībvalstij, ir neilgtspējīgs, un šādā gadījumā tā noteiks publisko investīciju saglabājamo līmeni.

Lai aprēķinātu iemaksas Stabilizācijas atbalsta fondā, ECB ne vēlāk kā līdz katra attiecīgā gada 30. aprīlim jāpaziņo Komisijai monetāro ienākumu summas, kuras piešķirtas valstu centrālajām bankām saskaņā ar 32. pantu Protokolā Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem.

Attiecībā uz dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, to iemaksas Stabilizācijas atbalsta fondā aprēķina, pamatojoties uz to pašu standartu (Eurosistēmas monetārie ienākumi), bet ar īpašu aprēķinu koeficientu.

Divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā un reizi piecos gados pēc tam Komisija novērtē publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses kvalitāti dalībvalstīs. Tā sagatavos ziņojumu, kurā būs ietverts kvalitatīvs novērtējums un vērtējums, kura pamatā ir rādītāju kopums. Vajadzības gadījumā tā arī sniegs ieteikumus, kā uzlabot publisko investīciju pārvaldības sistēmu un prakses kvalitāti. Komisijas šo ziņojumu publiskos.

Reizi piecos gados Komisija pārskatīs šīs regulas piemērošanu un ziņos par to. Šis ziņojums tiks nosūtīts Eiropas Parlamentam, Padomei un Eurogrupai. Pamatojoties uz ziņojuma rezultātiem, Komisija vajadzības gadījumā ziņojumam pievienos priekšlikumu par šīs regulas grozījumiem.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Saskaņā ar regulas 16. pantu Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības veikt jebkādas finanšu kontroles vai revīzijas attiecīgajā dalībvalstī, kuras tā uzskata par vajadzīgām saistībā ar minētā EISF atbalsta pārvaldību. Komisijai, tostarp Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai, ir tiesības nosūtīt savus ierēdņus vai pienācīgi pilnvarotus pārstāvjus, lai attiecīgajā dalībvalstī veiktu tehniskas vai finanšu kontroles vai revīzijas, ko tā uzskata par vajadzīgām saistībā ar EISF atbalstu.

Attiecībā uz shēmas aizdevuma komponentu Komisija lems par aizdevuma nosacījumiem (t. i., summu, vidējo dzēšanas termiņu, cenu noteikšanas formulu, aizdevuma pieejamības periodu un procentu likmes subsīdijas summu, un citiem sīki izstrādātiem noteikumiem, kas nepieciešami atbalsta īstenošanai). Izmaksas, kas Savienībai radušās, noslēdzot un īstenojot katru operāciju, segs dalībvalsts, kura saņem EISF aizdevumu. Komisija noteiks vajadzīgos pasākumus aizdevumu pārvaldībai ar ECB. Lai pārvaldītu saņemto EISF atbalstu, attiecīgā dalībvalsts savā centrālajā bankā atvērs īpašu kontu. Tā pārvedīs EISF aizdevuma pamatsummu un maksājamus procentus ECB kontā četrpadsmit TARGET2 darbdienu laikā pirms attiecīgā maksājuma termiņa.

Attiecībā uz Stabilizācijas atbalsta fonda pārvaldību saistībā ar procentu likmes subsīdiju regulas 19. pantā paredzēts, ka Komisija īstenos piesardzīgu un drošu

investīciju stratēģiju saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot atbilstošus prudenciālos noteikumus. Komisija investēs līdzekļus, kas ir Stabilizācijas atbalsta fondā, skaidras naudas un skaidras naudas ekvivalenta naudas tirgus instrumentos, parāda un kredīta vērtspapīros, piemēram, termiņnoguldījumos, obligācijās, parādzīmēs, saistībās vai ar aktīviem nodrošinātos vērtspapīros, tostarp ar mainīgas procentu likmes vai nulles procentu likmes kuponiem, kā arī indeksētos vērtspapīros. Investīcijas būs sektorāli, ģeogrāfiski un proporcionāli pietiekami diversificētas. Ienākumu no minētajām investīcijām ieskaitīs Stabilizācijas atbalsta fondā.

Stabilizācijas atbalsta fonda finansējumu veidos dalībvalstu iemaksas, peļņa no Stabilizācijas atbalsta fonda investētajiem resursiem un atmaksājumi, ko veic dalībvalstis saskaņā ar regulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)*

Dalībvalstīm piešķirtie EISF aizdevumi tiek segti ar garantiju no ES budžeta un ir pakļauti finanšu riskam. Maksimālā aizdevumu pamatsumma, ko saskaņā ar šo regulu var piešķirt dalībvalstīm, ir ierobežota un nepārsniedz 30 mljrd. EUR. ES budžetā ir paredzēti noteikumi, kas nepieciešami, lai segtu ar šiem aizdevumiem saistīto finanšu risku.

Stabilizācijas atbalsta fonds nesaņem līdzekļus no ES budžeta procentu likmes subsīdijām.

2.2.3. *Pārbažu izmaksas un to lietderības pamatojums (attiecība “kontroles izmaksas ÷ attiecīgo pārvaldīto fondu vērtība”), un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas un programmas slēgšanas brīdī)*

Komisija vienu gadu pēc tam, kad saskaņā ar šo instrumentu piešķirts aizdevuma atbalsts, pārliecinās par to, vai saņēmēja dalībvalsts ir investējusi attiecināmajās publiskajās investīcijās, kas atbilst vismaz aizdevuma summai, un vai dalībvalsts ir saglabājusi tādu pašu publisko investīciju līmeni salīdzinājumā ar publisko investīciju vidējo līmeni pēdējos piecos gados, ja vien Komisija neuzskata, ka šis līmenis nav ilgtspējīgs. Ja šis kritērijs nav izpildīts, tiek pieņemts lēmums, ar ko pieprasa aizdevuma pilnīgu vai daļēju atmaksu pirms termiņa un ar ko atsaka procentu likmes subsīdijas izmaksu. Šis korekcijas mehānisms ir paredzēts, lai nodrošinātu, ka Savienības budžetam nav iespējamo saistību par neattiecināmajām investīcijām.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Norādīt esošos vai paredzētos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības veikt jebkādas finanšu kontroles vai revīzijas attiecīgajā dalībvalstī, kuras tā uzskata par vajadzīgām saistībā ar minētā EISF atbalsta pārvaldību.

Komisijai, tostarp Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai, būs tiesības nosūtīt savus ierēdņus vai pienācīgi pilnvarotus pārstāvjus, lai attiecīgajā dalībvalstī veiktu tehniskas vai finanšu kontroles vai revīzijas, ko tā uzskata par vajadzīgām saistībā ar EISF atbalstu.

--

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-s) ierosinātā(-s) budžeta izdevumu pozīcija(-s)

Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr. 2 Izdevumu kategorija “Kohēzija un vērtības”	Dif./nedif. 25	no EBTA valstīm ²⁶	no kandidātvalstīm ²⁷	no trešām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
		Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	JĀ

²⁵ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

²⁶ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

²⁷ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālie kandidāti no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	<...>	2 Izdevumu kategorija “Kohēzija un vērtības”
--	-------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. gada	KOPĀ
Darbības apropriācijas (sadalījumā pa budžeta pozīcijām atbilstoši 3.1. punktam)	Saistības	(1)									
	Maksājumi	(2)									
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma ²⁸	Saistības = Mak sājumi	(3)									
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums	Saistības	=1+3									
	Maksājumi	=2+3									

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	---	----------------------------

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

²⁸ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi		0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291
Citi administratīvie izdevumi										
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas visu IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291
	Maksājumi	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291

3.2.2. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām

☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas

☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

KOPĀ	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.2.1. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem —

☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu.

☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

²⁹ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības	5	5	5	5	5	6	6
Delegācijas							
Pētniecība							
•Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu – FTE): AC, AL, END, INT un JED ³⁰							
7. kategorija							
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	– galvenajā mītnē						
	– delegācijās						
Finansēts no programmas piešķiruma ³¹	– galvenajā mītnē						
	– delegācijās						
Pētniecība							
Cits (konkretizēt)							
KOPĀ	5	5	5	5	5	6	6

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

³⁰ AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – valstu norīkotie eksperti, INT – aģentūras darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

³¹ Ārštata darbiniekiem paredzētā maksimālā summa, ko finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām “BA” pozīcijām).

3.2.3. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu

☐ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

☐ Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē.

X ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

☐ pašu resursus

X ☐ citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐ X

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija: ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ³²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pants: X nepieciešama pozīcija ar apzīmējumu "pm"							

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgo(-ās) budžeta izdevumu pozīciju(-as).

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

Stabilizācijas atbalsta fonda aktīvu pārvaldība nodrošinātu iekšējos piešķirtos ieņēmumus.

³² Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.